

1927 - 1931

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület

1927 június hó 30-án Oradea—Nagyváradon tartott

köz- és bírósági gyűléseinek

JEGYZŐKÖNYVE

Az Egyházkerület hivatalos kiadványa

1927

NYOMATOTT BÉRES KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
ORADEA—NAGYVÁRAD

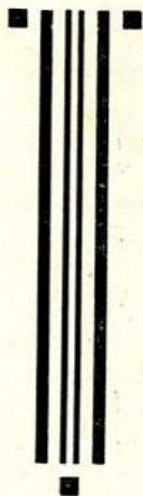
A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület

1927 június hó 30-án Oradea—Nagyváradon tartott

köz- és bírósági gyűléseinek

JEGYZŐKÖNYVE

Az Egyházkerület hivatalos kiadványa

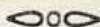

1927

**NYOMATOTT BÉRES KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJABAN
ORADEA—NAGYVÁRAD**

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület
1927 június 30-án Oradea—Nagyváradon
tartott köz- és bírósági gyűléseinek

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Sulyok István püspök és **Domahidy Elemér** főgondnok elnöklete alatt:

a) a jegyzői karból: *Csernák Béla* lelkészi, *Dr Harcsár Géza* világi főjegyző, *Nagy Vilmos* lelkészi, *Dr Hadházy Kálmán* világi aljegyző;

b) a tanácsbirói karból: *Bede László*, *Takács Zsigmond* lelkészi, *dr Böszörményi Emil*, *Domokos László*, *Pappszász Lajos* világi tanácsbírák;

c) egyházkerületi ügyész: *dr Thúry Kálmán*;

az egyházmegyék részéről:

1. *A bánáti egyházmegyéből*: *Zöld Mihály* esperes, *Telegdi László* gondnok, *dr Szabolcska László* lelkészi, *Szeless Gyula* világi képviselők;

2. *A bihari egyházmegyéből*: *Major Gyula* helyettes esperes, *Telegdi József* gondnok, *dr Bodnár Gábor*, *Tarnóczi Lajos* lelkészi, *dr Sarkady Sándor*, *dr Ujfalusy Sándor* világi képviselők;

3. *Az érmelléki egyházmegyéből*: *Végh József* esperes, *Bónis Elemér*, *dr Gulácsy Sándor* világi, *Szabó István*, *Kalmár István* lelkészi képviselők;

4. *A nagybányai egyházmegyéből*: *Szell György* esperes, *Boros Jenő* lelkészi, *Ajtai Nagy Gábor* világi képviselők;

5. *A nagykarolyi egyházmegyéből*: *Havas Gyula* esperes, *Papp József* lelkészi képviselő;

6. *A nagyszalontai egyházmegyéből*: Kassay Béla esperes, Szabó Zoltán gondnok, Böszörményi Lajos, Bottyán Pál lelkészi, dr Sarkady Dániel, Rác Gyula világi képviselők;

A középiskolák képviseletében: Bakcsy Gergely szatmári főgimnáziumi igazgató, Debreczeni István, a szatmári felsőleány és ker. isk. vallástanítója;

Az elemi iskolák képviseletében: Bartha István börvelyi, Kiss Lajos bihardiőszegi, Szilágyi Árpád székelyhidi tanító.

1. szám. Püspök ur buzgó könyörgésben kéri Isten segedelmét anyaszentegyházunkra; imádsága után Főgondnok ur emel szót, rámutatván beszédében a legutóbbi közgyűlés óta bekövetkezett fontosabb eseményekre s a királyhágómelléki református egyházkerületnek 1927 június 30-án délelőtt 9 órára Nagyváradra összehívott közgyűlését a megjelentek szives üdvözlése mellett megnyitottnak nyilvánítja.

2. szám. Jelen közgyűlésünkről elmaradásukat kimentették: dr Nagy Sándor e. m. gondnok, Szabolcska Mihály tanácsbíró, dr Várady Miklós e. m. gondnok, Csaba Adorján e. m. gondnok, Gáspár Pál vil. képviselő.

Tudomásul szolgál.

3. szám. A bánáti egyházmegye közgyűlése 3—1927. sz. határozatával bejelenti, hogy Szabolcska Mihály lemondásával megüresedett esperesi állásra Zöld Mihály végvári lelkész választatott meg, aki állását 1927 május 18-án elfoglalta.

Örvendetes tudomásul szolgál.

4/a. szám. A szavazalbontó-bizottság betérjeszli 1927 április 30-án Nagyváradon tartott üléséről felvett jegyzőkönyvét, melynek 2-ik pontjában megállapítja, hogy az egyházkerületi lelkészi tanácsbírószágra beadott 201 érvényes szavazatból Szabolcska Mihály temesvári lelkész 125, Debreczeni István szatmári lelkész, 35, Fogarassy Bálint ágyai lelkész 24, Papp József gencsi lelkész 14,

Szombati Szabó István lugosi lelkész 1, Nemes Elemér igazfalvai lelkész 1 szavazatot nyervén, a szavazatok általános többségével Szabolcska Mihály temesvári lelkész, volt bánáti esperes választatott meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk a szavazás eredményét tudomásul veszi, Szabolcska Mihály megválasztott tanácsbíró urat felhívja, hogy hivatali esküjét legközelebbi közgyűlésünk színe előtt tegye le.

4/b. szám. A szavazatbontó bizottság 1927. április 30-iki jegyzőkönyvének 3-ik pontjában megállapítja, hogy az egyházkerületi lelkészi tanácsbíróságra beadott szavazatok közül hibás volt: a *bánáti egyházmegyéből*: Radna-Lippáé, a *nagykárolyi egyházmegyéből*: Dengelegé, a *nagyszalontai egyházmegyéből*: Csermőé, mert a szavazólapokat csak egy pecséttel, egy aláírással látták el; szavazatot nem küldött: a *bánáti egyházmegyéből*: Dunaszentilona, Nagyszentmiklós, a *nagybányai egyházmegyéből*: Szatmárhegy, a *nagykárolyi egyházmegyéből*: Géres.

A hibás szavazatot küldött, vagy szavazatot épen nem küldött egyházak névsorát az illetékes egyházmegyék esperesi hivatalainak azzal adja ki közgyűlésünk, hogy a mulasztókkal szemben a szabályoknak megfelelően járjanak el.

5/a. szám. A szavazatbontó bizottság beterjeszti 1927. április 30-án Nagyváradon tartott üléséről felvett jegyzőkönyvét, melynek 4-ik pontja megállapítja, hogy a szatmári felső leány és kereskedelmi iskola egyházkerületi tanári képviselőségére beérkezett 196 érvényes szavazatból Debreczeni István szatmári lelkész felső leány ker. isk. vallásitanító 123, Demjénné Molnár Ilona igazgatónő 72, Boros Jenő szatmári lelkész 1 szavazatot kapott, e szerint a szavazatok általános többségével Debreczeni István választatott meg.

Közgyűlésünk tudomásul veszi, hogy Debreczeni István tanárképviselőnek megválasztatott,

megbízása az egyházkerület tanárképviselőinek megbízásával jár le.

5/b. szám. A szavazalbontó bizottság 1927. április 30-iki jegyzőkönyvének 5-ik pontjában megállapítja, hogy a megüresedett tanárképviselőségre beadott szavazatok közül érvénytelen volt a *bánáti* egyházmegyéből Radnallippáé, Karánsebesé, az *érmelléki* egyházmegyéből Bihardiószegé és Szalacsé, a *nagykárolyi* egyházmegyéből Dengelegé, a *nagyszalontai* egyházmegyéből Csermőé, mert csak egy pecsét és egy aláírással voltak ellátva, szavazatot nem küldött a *bánáti* egyházmegyéből Nagyszentmiklós, Temesvár és Dunaszentilona, a *nagybányai* egyházmegyéből Nagykolcs, a *nagykárolyi* egyházmegyéből Bere, Érendréd, Géres.

Közgyűlésünk a hibásan szavazott, vagy szavazatot nem küldött egyházak névsorát kiadja az illetékes esperesi hivataloknak azzal, hogy a mulasztókkal szemben a szabályoknak megfelelően járjanak el.

6. szám. A közgyűlésen megjelent tagok névsorát lelkeszi főjegyző felolvassa s bejelenti, hogy a gyűlés megtartására a hatósági engedély kiadatott.

Közgyűlésünk a megjelent tagokat a jegyzőkönyv elején kitett névsor szerint igazolja s 41 szavazati joggal bíró tagból megalakul.

7. szám. Kultuszminiszter ur 5632—1927. sz. alatt értesíti a püspöki hivatalt, hogy a nemzeti ünnepek megállapítása tárgyában a belügyminisztériumot a szükségesség intézkedések megtételére fölkérte.

Tudomásul szolgál.

8. szám. Kultuszminiszter ur 5633—1927. sz. alatt értesíti a püspöki hivatalt, hogy a belügyminisztériumban interveniált, hogy az egyházi törvényekben előírt gyűlések az állami szervek előzetes engedélyezés ellenőrzése nélkül is megtarthatók legyenek, kivéve azokat a helyeket, amelyek mostromállapot alatt levő zónába esnek,

Közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul, hogy egyházkerületünk egyházközségeiben, amelyek az ostromállapot alatt levő zónába esnek, még mindig nem tarthatók egyházi összejövetelek előzetes hatósági engedély nélkül.

9. szám. Püspök ur jelenti, hogy egyházkerületünk múlt évi 125. számú határozatát a Kultuszminiszter urnak felterjesztette, aki 49,838—1926. sz. alatt kiadott rendeletének értelmezése céljából 1407—1927. sz. alatt hivatalával a következőket közölte: Múlt évi 49,838. sz. rendelete egyetlen egy felekezet ellen sem irányul. Nem céloz egyebet, mint alkalmazkodni kíván a minisztertanácsnak 59,550—1921. sz. határozatához, amely szerint „a kisebbségi egyházak csak abban az esetben élveznek államszegélyt, ha az egyházközségben legalább ezer lélek van, továbbá ha van az egyházközségnek temploma és lelkészi lakása és a hivek hozzájárulnak ahhoz, hogy a lelkész fizetésének egyharmad részét fedezik“. A 49,838—1926. évi miniszteri rendeletnek célja tehát csak az, hogy a miniszter meggyőződést szerezzen tekintetben, vajjon az 1921. évi 59,550. sz. határozat után nem létesített-e olyan egyházközség, amelytől az államszegélyt megtagadták volna abból kifolyólag, mert az egyházközségnek ezer lélekszáma nincsen s a lelkész fizetésének $\frac{1}{3}$ részét nem biztosította. A családkimutatások tehát voltaképpen a jelenlegi helyzet megismerésére irányultak.

Az 59,550—1921. sz. miniszteri határozat további rendelkezése: Az olyan megüresedett lelkészi állásokon, ahol a gyülekezet lélekszáma háromszáznál kevesebb, csak a miniszter előzetes hozzájárulásával lehet lelkészt beállítani. Ha a miniszter nem látná indokoltnak az ilyen lelkészi állás betöltését, akkor azt az egyházközséget más egyházközséghez kell csatolni. Ha a lelkészi állást mégis betöltik, az ilyen lelkész nem nyerhet fizetékiegészítést az állampénztárból. Épen azért a miniszter ur a háromszáz lélekkel bíró egyházközségek lelkészi állásának betöltését olyan lelkészek beállításával követeli, akik háromszáznál kisebb lélekszámú gyülekezetben működnek.

Ezt a miniszteri rendeletet 278—1927. sz. alatt Püspök ur közölte az esperesi hivatalokkal, de a miniszter urhoz intézett feliratában rámulatott arra, hogy a rendelet kisebb egyházaink életének rendjét és érdekeit alapján veszélyezteteti s egyházi lörvényeink és gyülekezeteink autonomikus joga miatt azt betartanunk nem lehet. Az érmelléki egyházmegye 4—1927. sz. határozatban a miniszteri rendelet ellen óvást emel.

Közgyűlésünk megnyugvással értesül Püspök urnak intézkedéséről s megkeresi Kulluszminiszter urat, hogy hivatolt rendeletét, mely egyházi lörvényeink inlézkedései miatt nem tartható be, hatályon kívül helyezni méltóztassék.

10. szám. Az Egyetemes Konvent 81—1927. és 83—1927. sz. határozataiban megértően foglalkozott Püspök ur kérésével, hogy kerületünk hittanhallgató ifjainak külföldi egyetemekre menetele, külföldi stipendiumok elnyerése lehetővé válják s megbizta a konventi elnökséget, hogy e kérdés rendezése végezt lépjen érintkezésbe az elszakított egyházrészek vezetőségével.

Közgyűlésünk a konvent intézkedését tudomásul veszi s felkéri Püspök urat, hogy a külföldi stipendiumok kérdésében nyugati hitrokonnaink vezetőségével tovább is tárgyalni s tárgyalásainak eredményéről közgyűlésünket értesíteni sziveskedjek.

11. szám. Az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsa 378—1927. I. sz. alatt megkeresi Püspök urat, hogy a 115—1926. sz. határozatunkban lefektetett okból kifolyólag egyházkerületünk is kívánja meg az erdélyi egyházkerületből átjövö lelkészektől a püspöki elbocsátó levelet.

Közgyűlésünk az erdélyi egyházkerület Igazgatótanácsának megkeresésére kimondja, hogy egyházkerületünkbe más egyházkerületből valamely segéd vagy rendes lelkész csak püspöki elbocsátó levél mellett vehető fel.

Erről az esperesi hivatalokat megfelelő eljárás végett értesíti.

12. szám. A tiszántuli egyházkerület 5411—1927. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket, hogy a Báró Baldácsy-alapítvány évi hozamából a tiszántuli egyházkerület által élvezett osztályrészre bejelentett igényünket nincs módjában teljesíteni, mert az az alapítólevél rendelkezésével ellentétben áll. Dr Thúry Kálmán egyházkerületi ügyész ezzel kapcsolatban beterjeszti véleményét, mely szerint egyházkerületünket úgy visszamenőleg, mint a jövőre nézve feltétlenül megilleti az alapítványi vagyon aránylagos jövedelmi része s azért, amennyiben kerületünk e jogos igényéhez ragaszkodik, annak birói uton való érvényesítése véleménye szerint eredménnyel kell hogy végződjék.

Egyházkerületi közgyűlésünk a tiszántuli egyházkerületnek a báró Baldácsy-alapítványra vonatkozó kérésünket elutasító rideg határozatáról sajnálattal értesül, s miután jogos igényéhez ragaszkodik, felhatalmazza az elnökséget, hogy e jogos igényét birói uton érvényesítse:

elhatározásáról a tiszántuli egyházkerületet értesíti; egyben megküldi a tiszántuli egyházkerületnek azoknak az özvegyeknek és árváknak névsorát, akik egyházkerületünknek Romániához csatolása következtében az országos lelkeszi nyugdíjintézet segélytől elesetek, esztendők óta nyomorognak, s a tiszántuli egyházkerület könyörtelen eljárása következtében a báró Baldácsy-alapítvány jövedelméből sem nyerhettek gyámolítást, holott az erdélyi reformátusok és többi protestánsok megkapják az alapítványi vagyonból részüket. A szerencsétlen sorsra jutott özvegyek és árvák névsorát azzal küldi meg, hogy részükre a tiszántuli egyházkerület addig is sürgős segítséget küldjön, míg a két egyházkerület között az elszámolás megtörténhetnék.

13. szám. A dunamelléki református egyházkerület püspökének, dr Ravasz Lászlónak 416—1927. és 974—1927. sz. alatt kelt átirataiból

egyházkerületünk örömmel értesül arról, hogy a Presbyteri Világszövetség keleti ága ez évi szeptember havában Budapesten tartja konferenciáját.

Püspök urat és egyházkerületi Főgondnok urat megbizsa, hogy a konferencián egyházkerületünket képviselni sziveskedjék,

felhívja ugy a lelkészeket, mint az egyháztagokat, hogy ha az utazással járó kiadásokat fedezni tudják, a konferencián vegyenek részt, akik kedvezményes elszállásolásra igényt tartanak, kívánságokat f. évi július 15-ig jelentsék be a püspöki hivatalba.

Püspök urat pedig felkéri, hogy a konferenciáról hozzánk átjövő küldöttség láogatásának programját az erdélyi egyházkerület püspökével egyetértésben állapítsa meg: a fölmerülő költségek fedezetére az egyházkerületi közigazgatási pénztár terhére 20,000 leit megszavaz.

14. szám Püspök ur jelenti, hogy a Romániához csatolt magyar evangélikus egyházak egyetemes elnökségét, Frint Lajos superintendes és báró Ambrozy Andor felügyelő urat beiktatásuk alkalmából egyházkerületünk nevében hittestvéri szeretettel táviratilag üdvözölte, akik szerencsekívánatait levélben köszönték meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk örömmel értesül a magyar evangélikusok szervezkedésének sikeres befejezéséről, s annak a benső reményiségének ad kifejezést, hogy a két testvér felekezettel mindenkor megértő szívvvel egyező akaratl fogja munkálni Istennek országát, miről a magyar evangélikus egyház egyetemes elnökségét jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

15-a) szám. Egyházkerületi közgyűlésünk részvétellel értesül

György Endre kárpátaljai egyházak főgondnok f. évi január 15-én bekövetkezett elhunyláról, emlékét jegyzőkönyvében megörökíti, s részvételéről a kárpátaljai egyházkerületet értesíteni rendel.

15-b) szám. Egyházkerületi közgyűlésünk részvétellel értesül

dr Darányi Ignác dunamelléki egyházkerületi főgondnok f. évi április hó 27-én bekövetkezett haláláról, emlékét jegyzőkönyvében megörökíti, s részvételéről a dunamelléki egyházkerületet értesíteni rendeli.

15-c) szám Közgyűlésünk részvétellel értesül

Konrád Géza egyházkerületi pénztárnok f. évi január 18-án bekövetkezett haláláról, a buzgó munkás emlékét jegyzőkönyvében megörökíti, s részvételéről a megboldogult özvegyét jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni rendeli.

15-d) szám. Egyházkerületi közgyűlésünk részvétellel értesül

Fábián István színérváraljai tanító, egyházkerületi tanítóképviselő f. évi június 20-án bekövetkezett haláláról, s midőn emlékét jegyzőkönyvében megörökíti, részvételéről özvegyét jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

16. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk a zsinattartás tárgyában hozott 118—1926. sz. határozatából folyólag a következő intézkedéseket teszi:

1. Felhívja a zsinat előkészítésére kiküldött tizenkettes bizottságot, hogy E. T.-eink cikkelyeinek, főként I., II. és V. t.-cikkelyének a változott viszonyokhoz alkalmazott átdolgozásáról gondoskodják s adjon alkalmat egyházmegyéinknek arra, hogy az új törvényjavaslatokkal foglalkozhassanak;

2. Minthogy a fent hivatolt határozattal felhatalmazta az elnökséget, hogy a zsinati képviselők lajstromos szavazás útján megválasztását elrendelhesse, megbizsa a közgyűlésnek Nagyváradon lakó tagjait a zsinati rendes és pótlagok megválasztása céljából beadandó szavazatok felbontásával: felhatalmazza a bizottságot arra,

Közgyűlésünk néhai Konrád Géza egyházkerületi pénztárnok 1926. évi számadásait a Kovács József és ifj. Vargha László megbizottak jelentésében foglaltak szerint elfogadja, a mutatózó 18,371 lei 66 bani hiányt, tekintettel arra, hogy az elhunyt pénztárnok vagyont nem hagyott hátra törli,

a számadásokat készítő Kovács József állam-pénztári főlisztviselőnek és ifj. Vargha László lkp. igazgatónak a pénztárnoki fizetés terhére 10,000 lei tiszteletdíjat szavaz meg.

18-c) szám. Egyházkerületi közgyűlésünk ifj. *Vargha László* urnak,

aki 1927. január 3-tól a mai napig az egyházkerületi pénztárnokságot ideiglenesen ellátta, szolgálatainak jutalmazásául 30,000 lei tiszteletdíjat szavaz meg pénztárnoki fizetés terhére.

18-d) szám. Egyházkerületi közgyűlésünk elrendeli, hogy

a lelkeszi államsegély, valamint a kultusz-miniszter ur által a püspöki hivatal felszerelésére elszámolás kötelezettsége mellett nyújtott 100,000 lei segély az egyházkerületi közigazgatási pénztárából kiemeltessék, ettől elkülönítve kezeljessék, a százezer leies segély, amennyiben szükséges, helyre pótollassék.

18-e) szám. Egyházkerületi közgyűlésünk megbizza az elnökséget,

hogy az egyházkerület pénz és vagyon kezelésénél megfelelő időben a kettős könyvelési rendszert vezesse be.

18-f) szám. Püspök ur bejelenti, hogy a 142—1926. sz. egyházkerületi határozattal nyert felhatalmazás alapján a központi hivatalban ideiglenes minőségben a következő tisztviselőket alkalmazta: 1927. január 1-től *Gaál Lászlót* irodatisztnek, havi 4,000 lei fizetéssel,

Kovács Ilona gépirónőt havi 1,200 lei fizetéssel, 1927. április 1-től *dr Szemethy Géza* lelkész titkárnak, április 1-től havi 8,000 május 1-től havi 10,000 lei fizetéssel.

Közgyűlésünk Püspök ur intézkedését tudomásul veszi.

18-g) szám. Püspök ur bejelenti, hogy a Kultuszminiszter ur egyházkerületünk központi hivatalának tisztviselői részére államsegélyt engedélyezett; érkezettnek látja az időt, hogy a 141—1926. számú határozattal elfogadott költségelőirányzat 2, 3, 4, 5, 6, 7, és 8. pontja alatt felvett járandóságokat, a határozat utolsó bekezdésének rendelkezése szerint revízió alá vegye s a központi hivatal tisztviselőinek fizetését megállapítsa.

Egyházkerületi közgyűlésünk ad-hoc pénzügyi bizottság javaslatai alapján kimondja, hogy

1. az egyházkerület központi hivatala tisztviselőinek fizetését — eltekintve a lakbértől, korpólléktól, családi viszonyoktól stb. — pausal összegben állapítja meg egy évre ugyan, de az 1927. évi július 1-vel kezdődő joghatállyal;

2. e fizetések megállapításánál alapul az államsegélyt tekinti s a maga részéről ezt kiegészíti;

3. a tisztviselők fizetéséből az egyházkerület terhére csak az egyházkerület pénztárából fizetendő javadalmi részt biztosítja, s ezt havi előleges részletekben folyósítja;

4. a tisztviselők javadalmából az egyházkerület terhére a következő összegeket állapítja meg és veszi fel költségvetésbe.

1. Közigazg. tanácsos (titkár)				
fizetését kiegészíti évi	180,000	leire		
az állam által folyósított	40,132	leien		
felől az egyházker. pénztárából biztosít			139.868	leit
2. Tanügyi tanácsos előadó	180.000	"	86.620	" " 93 380 "
3. Pénzügyi tanácsos (pénztáros)	120.000	"	84.544	" " 35.456 "
4. Számvevő ellenőr	40.000	"	39.028	" " 00.972 "
5. Irodafiszt	60.000	"	36.896	" " 23.104 "
6. Gépiró	36.000	"	34.072	" " 1.928 "
7. Szolga	30.000	"	22.832	" " 7.168 "

5. a közoktatási tanácsos (titkár) a tanügyi tanácsos (előadó), pénzügyi tanácsos, (pénztárnok) és számvevő ellenőr állásokat az egyházkerületi közgyűlés töltsi be;

6. az irodatiszlet és gépirót a püspök nevezi ki;

7. a szolgát a püspök fogadja fel;

8. felkéri közgyűlésünk Püspök urát, hogy a tisztviselők szolgálati pragmatikáját a legközelebbi közgyűlésre készíttesse el és terjessze be.

19. szám. Olvasatott Nagy Vilmos tanügyi tanácsos beadványa, amelyben foglaltakra nézve, a 158—1926. sz. egyházkerületi határozat rendelkezéseinek figyelembevételével közgyűlésünk határozza, hogy

1. a tanügyi előadó havi 7.218 lei állami illetményéből a 141—1926. sz. alatt elfogadott, költségvetés 2. pontja alapján 5.833 lei fizetve ki a kerületi pénztárban bennmaradt havi 1385 lei különbözetet azoknak az óradij visszatérítéseknek részben való fedezetére fordítja, amely óradijakat a költségvetés 3-ik pontja szerint a nagyvárad egyházközségnek fizetett ki, ez intézkedést indokolja az is, hogy a tanügyi előadói munkára tanári elfoglaltsága következtében nem fordíthatja teljes munkaerejét,

2. a tanügyi-tanácsos (előadó) fizetését, úgy amint azt a 18-g)—1927. sz. határozat 1, 2, 3, 4. pontjaiban foglaltak szerint megállapította, folyó évi július 1-től folyósítja,

3. ami pedig a tanügyi-előadó szolgálati pragmatikáját illeti, azt a többi tisztviselőével együttesen fogja megállapítani.

20-a) szám. Egyházkerületi közgyűlésünk közfelkiáltással megválasztja

1. közigazgatási tanácsos (titkár)-i állásra
dr Szemethy Géza okleveles lelkészt,

2. pénzügyi tanácsos (pénztárnok)-nak
Kovács József állampénztári tisztviselőt,
 3. számvevő-ellenőrnek: *ifj. Vargha Lászlót*,
 a megválasztott tisztviselők javadalmát
 18-g—1927. sz. alatt hozott határozatában álla-
 pitotta meg.

20-b) szám. A megválasztott tisztviselők közül *dr Szemethy Géza, Nagy Vilmos, ifj. Varga László* az esküt a közgyűlés színe előtt leteszik.

Püspök ur őket meleg szavakkal köszönti,
 a megválasztottak nevében a bizalmat Nagy
 Vilmos köszöni meg.

21. szám. Közgyűlésünk az egyházkerület 1927. évi
 költségvetését véglegesen megállapítja a következőképen:

A) Szükséglet.

Személyi kiadások:

Tiszteletdíjak:

1. Püspök tiszteletdíja	100.000	lei
2. Lelkeszi főjegyző tiszteletdíja	24.000	"
3. Világi főjegyző	6000	"
4. Lelkeszi aljegyző	4000	"
5. Világi aljegyző	2000	"
6. Kerületi ügyésznek	6000	"
7. Egyetemes ügyvivőnek	32.000	"
8. Fordítónak	6000	" 180.000 lei

Központi tisztviselők és alkalmazottak javadalma:

9. Közigazgatási tanácsos (titkár) jav.	139.868	lei
10. Tanügyi tanácsos (előadó)	93.380	"
11. Gazdasági tanácsos (pénztárnok)	35.456	"
12. Számvevő ellenőr	972	"
13. Irodatiszt	23.104	"
14. Gépiró	1928	"
15. Szolga	7168	" 301.876 lei
		481.876 lei

Dologiak :

16. Napidijak, utiköltségek	---	---	---	90.000	lei
17. Irodai szükségletek	---	---	---	25.000	"
18. Telefonra	---	---	---	9000	"
19. Lelkeszi özvegyek segélyezésére	---	---	---	500.001	"
20. Fűtés és világításra	---	---	---	24.000	"
21. Hivatalos helyiség bére	---	---	---	25.000	"
22. Előre nem láthatókra	---	---	---	5000	"
				<u>228.000</u>	lei
					709.876 lei

A) Fedezet :

23. Foncierától jutalék	---	---	---	---	85.000	lei
24. Tankönyv és zsolttár	---	---	---	---	75.000	"
25. Középiskolai tanulók 5 lei-es járuléka	---	---	---	---	10.000	"
26. Elemi iskolai tanulók 5 lei-es járuléka	---	---	---	---	10.000	"
27. Közig. járulék hátralékából	---	---	---	---	30.000	"
28. Lelkeszek államsegélyének kezeléséért 15%	---	---	---	---	138.000	"
29. Nyugdíjintézeti pénztár forgalom után 1%	---	---	---	---	18.644	"
30. 1.50 leies közigazgatási járulék	---	---	---	---	322.500	"
					<u>689.144</u>	lei

Szükséglet --- 709.876 lei

Fedezet --- 639.144 lei

Hiány --- 20.732 lei

Közgyűlésünk a 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 pontok alatt megállapított tisztviselői javadalmakat az 1927. évi július 1-től folyósítja;

a szükségletek fedezésére az államsegély után 1.5%, a nyugdíjintézeti pénztár forgalma után 1% kezelési költséget, közigazgatási járulék címen pedig lélekszám után 1.50 leit állapít meg; amelyről az esperesi hivatalokat értesíti.

22. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk a

pénzügyi bizottságba Sulyok István püspök elnöklele alatt Domahidy Elemér főgondnokot, Domokos László tanácsbíró, az egyházkerületi főjegyzőt, ügyészt, pénztárnokot és ellenőrt küldi ki,

amiről nevezetteket jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

23. szám Egyházkerületi közgyűlésünk a különféle kerületi járulékok (közigazgatási, közalapi, tanulmányi segély-alapi, kulturtaxák stb.) kivetéséhez alapul az

1927-ik évtől kezdve az anya-, leány- és törvényesen megalakult fiókegyháznak az egyházlátogatás alkalmával megállapított lélekszámát fogadja el, az esperesi hivatalokat kötelezi, hogy egyházmegyénk egyházközségeinek így megállapított lélekszámát összesítő kimutatásba foglaljan minden évben legkésőbb január 15-ig terjesszék fel a püspöki hivatalba.

24. szám. A bihari, érmelléki és nagyszalontai egyházmegyék kérik, hogy az egyházak járulékaiknak behajtása szigorúan foganatosíttassék, azonban a lelkészek kongruája e célra ne tartassék vissza.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyházmegyéket felhívja, hogy a kerületi járulékoknak behajtását minden év október végéig foganatosítsák;

felhatalmazza a püspököt és espereseket, hogy azoknak az egyházközségeknek járulékait, melyek december 1-ig nem fizelnék be összes kerületi és egyházmegyei járulékaikat, a lelkészi kongruából levonhassák;

e rendelkezés alól mentesíti azokat a lelkészeket, akik esperesi bizonyítvánnyal igazolják, hogy a hátralékok behajtása körül minden tőlük telhetőt megtettek s a mulasztás nem őket terheli;

felhatalmazza közgyűlésünk a püspököt és espereseket arra is, hogy az egyházi közigazgatás terén mulasztásokat elkövető lelkészre kirott rendbirságot az államsegélyből levonhassák.

25. szám. A konventi bíróságot helyettesítő legfelsőfoku egyházi bíróságba

Sulyok István püspök és Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnokon kívül Széll György esperes, dr Nagy Sándor egyházmegyei gondnokot rendes, Szabolcska Mihály, Végh József,

továbbá dr Várady Miklós és Telegdi László urakat póttagokul küldi ki, akiknek megbízatásuk, ha addig a zsinat a konventet meg nem szervezné, 1928 június 30-ig tart.

Erről az erdélyi egyházkerületi közgyűlést azzal értesíti, hogy az E. T. intenciójának szemelőtt tartásával a romániai magyar református egyház legfőbbfoku biróságának ülései mindig az erdélyi egyházkerületi közgyűlések idején tartassanak.

26. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk alkotó tagjai közül az E. T. I. tc. 62. §. d) pontja alapján választott tanítóképviselők megbízatása lejárván,

közgyűlésünk a szatmári főgimnázium, a szatmári leányközépiskola, a nagyváradi leányközépiskola egyházkerületi tanárképviselőinek s négy egyházkerületi tanítóképviselőnek megválasztását elrendeli s a szavazatok beadásának határnapjául 1927 szeptember 30-ikát tűzi ki.

A szavazatok felbontásával Püspök ur elnöklése alatt az egyházkerület közgyűlésének Nagyváradon lakó tagjait bizza meg.

27. szám. A kolozsvári theologiai fakulás igazgatója, hogy a legáció intézménye a két egyházkerületben egyöntetűen rendeztessék, javaslatát 174—1927. sz. alatt beterjesztette a püspöki hivatalnak, amely javaslat alapján közgyűlésünk kimondja,

hogy legációba elsősorban csak theologusok mehetnek, másodsorban tanítóképezdei növendékek s csak a mi fennmarad, azokba mehetnek gimnáziumi tanulók, még pedig a királyhágómellékéről fennmaradó legációba elsősorban a szatmári főgimnázium VIII. és VII. oszt. tanulóit. A hivatalosan bejelentett legációkba a presbyterium egy tanévben egyszer (egy alkalommal) hívhat ki, de csak a kolozsvári theologiai Fakultás hallgatói közül valakit.

Ennélfogva sem gimnázista, sem tanítójelölt,

sem más intézet hallgatói nem specifikálhatók. A legátust fogadó egyházközségek egyes alkalomokkal püspöki engedéllyel menthetők fel kötelezettségük alól, amennyiben az egyházközség nagy építkezés céljaira akarja a legátumokat is igénybe venni, de személyi javadalmazásra semmi esetben sem foglalhatók le a legátumok. Rendkívüli szükség esetén legátust rendesen nem járató egyházközségek is kérhetnek Püspök ur hozzájárulásával legátust egy-egy ünnepre, de csak a theol. igazgató útján és rendes választás során bocsálható ki bárki is. Minden kihívás, vagy kikérésnek (specifikálás) csak presbyteri ülésből hozott rendes ülési határozat, jegyzőkönyvi kivonat alakjában lehet helye és egy egyházközségbe csak egy alkalommal és egy hallgató egész tanéven át csak egyszeri alkalommal hívható ki. A kikérést az egyházközség az illető ünnepeket megelőzőleg legalább egy hónappal tartozik a theol. fakultás Igazgatójánál a kihívott egyén megnevezésével bejelenteni. Később jövő specifikálások nem vehetők tekintetbe. Az illetékes lelkészek kötelesek bizonyítványt kiállítani a legátusok számára, amelyben az illető legátus erkölcsi magaviseletét, végzett szolgálatát, tanult modorát minősítik.

28-a) szám. A nagyszalontai egyházmegye kötelékébe tartozó Ágya, Erdőhegy, Nagyzerind egyházközségek lelkészei közös beadványukban arra kérik Püspök urat, hogy Kilin Sándor erdőhegyi—kisjenői igazgatótanítót, vizsgázott lévitát hatalmazza fel a sákramentumok kiszolgáltatására s ez alkalommal a palást viselésére. Püspök ur a folyamodók kérelmét közgyűlésünk elé terjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk a folyamodók beadványát véleményezés végett a nagyszalontai egyházmegye esperesének kiadja.

28/b szám. A bánáti egyházmegye 28—1927. sz. határozatának felterjesztésével jelenti, hogy Faragó Ká-

roly németperegri tanítólól a kolozsvári theol. fakultás a lévitavizsgára jelentkezést nem fogadta el, kéri közgyűlésünket, hogy a lévitavizsga felvételére egy bizottságot alakítson, ugyancsak a bánáti egyházmegye kéri 29—1927. sz. határozatával, hogy Korsós Péter végvári és Péter Béla resicai tanítók lévitavizsgára bocsáttassanak.

Közgyűlésünk a bánáti egyházmegye 28—1927. sz. határozatából nem tudván megállapítani, hogy mily okból nem fogadta el Faragó Károly jelentkezését a kolozsvári theologiai fakultás, felhívja a bánáti esperest, hogy a vonatkozó iratokat szerezzze be s azok kapcsán legyen jelentést,

ami pedig a bánáti egyházmegyének egy lévitaképesítő bizottság alakítására vonatkozó indítványát s a Korsós Péter és Péter Béla tanítók kérelmét illeti, kimondta, hogy a lévitakérdést egyetemes református egyházunk olyan nagyfontosságú kérdésnek tekinti, melynek megoldását az Erdéllyel közösen megalkotandó zsinattól várja s a zsinat intézkedéséig lévitavizsga letételére engedélyt nem ad.

28/c szám. A bánáti egyházmegye felterjeszti a 10—1927. sz. határozatát a dunaszentilonai lelkészi állás betöltésére vonatkozólag.

Közgyűlésünk a dunaszentilonai cseh anyanyelvű anyaegháznak lelki gondozása végett szükségesnek látja az évek óta üresedésben levő lelkészi állás sürgős betöltését s hozzájárul ahhoz, hogy ha az elkallódás veszedelmének kitétt ezen gyülekezetünk lelkészi állása másként nem volna betölthető, Püspök ur engedélyt adjon az állásnak lévitaképesítésü egyénnel való betöltésére.

29. szám. Az egyházmegyék fölterjesztésére Egyházi törvényeink I. t.-c. 114. §-ának a. pontjában lefektetett jogánál fogva egyházkerületi közgyűlésünk a lel-

készi és énekvezéri szolgálatok díját a következőkben állapítja meg:

A) Lelkészi szolgálatok díja.

1. Anyakönyvi kivonatokért 40 lei
2. Családi értesítő minden egyes adatáért az egységár fizetendő.
3. Keresztelésért a) templomban (vagy a lel-
készi hivatalban) 40 lei
b) magán háznál 150 lei
4. Esketésért a) templomban, kanonikus napokon 100 lei
b) templomban más napokon 200 lei
c) magánháznál 300 lei
5. Imádságos temetésért a) templomban . . . 150 lei
b) háznál 200 lei
6. Beszéddel végzett temetésért a) templomban 200 lei
b) háznál 400 lei

B) Énekvezéri szolgálatok díja.

1. Énekszós temetésért 100 lei
2. Imás temetéséri háznál 100 lei
3. Imás temetésért templomban, vagy beszédes
temetésért háznál 150 lei
4. Beszédes temetésért templomban 200 lei

A helyi szokásokért (pld kísérések stb.) a díjat magok, a presbytériumok állapítják meg.

30. szám. Egyházkerületi lelkészi főjegyző jelenti, hogy az 1926 június 23-iki és 1926 december 16-iki közgyűlésünk jegyzőkönyve $7\frac{1}{2}$ iv terjedelemben kinyomatván, minden arra illetékesnek megküldetett.

Közgyűlésünk a főjegyző jelentését tudomásul veszi, a kinyomatott jegyzőkönyv árába minden példány után 100 leit ir elő s utasítja a gyülekezetet, hogy az ajánlottan megküldött jegyzőkönyvek árát folyó évi augusztus 1-ig az egyházkerületi pénztárba az esperesi hivatalok útján beszolgáltatassák,

egyuttal rendeli közgyűlésünk, hogy régebbi közgyűlésünk jegyzőkönyvei is kinyomassanak.

31. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk 157—1926. sz. határozatában arra kérte Püspök urat, hogy egy a kerület célját szolgáló lap megindításáról a lehetőség szerint gondoskodjék. Püspök úr hozzájárult ahhoz, hogy az 1927. február 16-án megindult „Reformátusok Lapja“ homlokán a „királyhágómelléki egyházkerület hivatalos közlönye“ megjelölést viselje, noha a lap tulajdonjoga a lap engedélyét kiadó Hadtestparancsnokság előtt nincs az egyházkerület részére átirva.

Közgyűlésünk tisztelettel fogadja Püspök úr intézkedését s felkéri őt, hogy gondoskodni sziveskedjék arról is, hogy a Reformátusok Lapjának a Hadtestparancsnokság által kiadott engedélyezési irata, valamint tulajdonjoga egyházkerületünk részére szabályszerűen biztosítottassék azzal, hogy a lap hetenként jelenhessék meg;

ha pedig egy ilyen átirás lehetetlen volna, az egyházkerület nevében kérjen Püspök úr engedélyt egy hetenként megjelenő hivatalos lapra; úgy véli közgyűlésünk, hogy lehetetlen, miszerint egy ilyen magas egyházi testület ne nyerjen engedélyt hivatalos rendeleteinek publikálását szolgáló lap kiadására. A lap minden esetre az egyházkerület tulajdona legyen, mert a felelőséget érte csak így viselheti kerületünk;

a hivatalos lapot minden egyházközség legalább annyi példányban köteles járattani, ahány rendes lelkésze van, a lelkész köteles a lapot átolvasás végett a tanítónak is átadni, hogy a rendeletekről a tanító is tudomást szerezzon, aki ezt — megőrzés végett — a lelkésznek vissza szolgáltatja, ahol több tanító van, ott a hivatalos lap egy példányban az egyház iskolájának címére is járattandó, a hivatalos lap a lelkészi, ill. iskola igazgatói hivatal levéltárában megőrzendő,

felhatalmazza közgyűlésünk Püspök urat, hogy a lap szerkesztésével valamelyik központi tisztviselőt megbizsa s egy bizottságot is szervezzen, amely megállapítsa az előfizetési és hirdetési díjakat és egyezkedik a nyomdával a nyoma-

lasi költségeket illetőleg, továbbá gondoskodik, hogy a lap hetenként pontosan megjelenjék, a lap előfizetési és hirdetési díjait az egyházkerületi pénztár évnegyedenként előírja, a lelkészek államsegélyéből levonja, a nyuglákat a lelkészi hivataloknak kiküldi, amelyeket az egyházközségek pénztára azonnal beváltani köteles.

32. szám. A nagyszalontai egyházmegye fölterjesztésére közgyűlésünk fölkéri Püspök urat,

hogy anyakönyvi kivonatoknak két nyelven kiállítására alkalmas nyomtatványokat készíttessen, amelyeket a püspöki hivatal egyházkerületi kiadvány képen bocsásson forgalomba. A lelkészi hivatalok csak e kiadványokat használhatják.

33/a. szám. A 123—1926. sz. határozattal kiküldött segélyosztó bizottság jelenti, hogy dr. Tavaszy Sándor a kolozsvári ref. theol. fakultás igazgató-professzora a Királyhágómelléki hittanhallgatók segélyezésére küldött 39.100 lei segély összeget nyugtlák mellett kiosztotta, az Orth Imre részére küldött 1.700 leit, mivel Kiss Bertalanon kívül még Orth Imre első éves theologust is részeltették Rockefeller segélyben, 13.200 lei összegben, utólagos jóváhagyás reményében két arra legérdemesebb theologusnak osztotta ki, még pedig Czapfalvy Józsefnek a már kiutalt 1.700 lei-en felül még 1.000 és Szabó Tibor részére a már kiutalt 1.700 lei-en kívül még 700 leit.

Egyházkerületi közgyűlésünk a jelentést jóváhagyólag veszi tudomásul.

33/b szám. A segélyosztó bizottság javaslatára

közgyűlésünk Kiss Ernő és Szűcs István I. o. theol. részére 1000—1000 lei tanulmányi segélyt kiutalt.

33/c szám. A nagyenyedi tanító- és tanítónőképző igazgatósága 153—1927. kísérő irata kapcsán 15 királyhágómelléki tanító- és tanítónőjelölt kérését terjeszti elő

segélyezés tárgyában. A segélyosztó-bizottság összesen 10,000 lei kiutalását javasolja azzal, hogy az elosztást a kérvényezők tanulmányi előmeneteleik és anyagi körülményeik mérlegelése alapján eszközölje, az elosztás számszerű kimutatásáról jelentést tegyen.

Közgyűlésünk a segélyosztó-bizottság javaslatát határozati erőre emeli.

33/d szám. A segélyosztó-bizottság Bordás Imre nagyszalontai ref. tanító leányának, Bordás Máriának részére, aki a nagyváradi Orsolya-zárda tanítónőképzőjébe jár és ugyanazon zárda internátusában nevelkedik, 1000 lei tanulmányi segély kiutalását javasolja azzal, hogy az egyházkerület a jövőben csak a saját iskoláiba járó és saját internátusaiban elhelyezett tanulókat részesíti segélyben.

Közgyűlésünk a bizottság javaslatát határozati erőre emeli.

33/e szám. A segélyosztó-bizottság Fábian István színérváraljai tanítónak a nagyváradi tüdőszanatóriumban fizetendő orvosi kezeltetési és ellátási költségeire 1000 lei segélyösszeg kiutalását javasolja.

Egyházkerületi közgyűlésünk Fábian István részére az 1000 lei segélyt kiutalja azzal, hogy a segély a június 20-án elhalt tanító özvegyének kezeihez a szanatóriumi költségek fedezetére fizetendő ki.

34. szám. Az esperesi kar javaslatára

közgyűlésünk az egyházkerületi lelkészi és világi tanácsbírák számát 2—2-vel emeli s ez új tanácsbírói állások betöltése végett a szavazást elrendeli, a szavazatok beadásának határnapjául 1927 szeptember 30-át tűzik ki,

a szavazatok felbontásával a közgyűlés Nagyváradon lakó tagjait bizza meg.

35. szám. A banáli egyházmegye föllerjeszli 10/a—1927. sz. határozatát, mely szerint a vásárosi (târgoveşti) több mint 300 lelket számláló fiókegyházat Bunyaszekszárd anyaegyház gondozása alá osztotta be s felkéri egyházkerületünket, hogy a beosztást megerősíteni sziveskedjék.

Egyházkerületi közgyűlésünk Vásáros fiók-egyháznak Bunyaszekszárd anyaegyházhoz csatolásához hozzájárul s felkéri Püspök urat, hogy a lelkészi állás betöltése érdekében a szükséges lépéseket megtenni sziveskedjék.

36. szám. Olvastatott Püspök úr következő jelentése:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

A múlt évi 140. sz. közgyűlési határozattal méltóztatott megbizást adni arra nézve, hogy az egyházkerületi pénztárnok és dr Harcsár Géza egyházkerületi főjegyző ur az általuk kezelt egyházfenntartási alapról elnökletem alatt a f. évi január hó 31-ig az elszámolást ejtsék meg.

E megbizalásból kifolyólag, van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy néhai Konrád Géza egyházkerületi titkár és pénztáros elhalálózása folytán a felszámolás megejtése lehetetlen, volt, hanem a szóbanforgó alapnak Szalmáron és Nagyváradon takarékpénztári betétképen kezelt összegei továbbra is a régi gyakorlatnak megfelelően gyümölcsöztettek, mivel a pénztárosnak számadását csak nagy fáradsággal és szinte hónapokig tartó munkával lehetett összeállítani. Ezért az alapnak 1926 december 31-iki állagát részben dr Harcsár Géza ur, részben pedig az elkészített központi zárszámadás mutatja. Ezekből megállapítható, hogy az egyházfenntartási alap összesen 354.288 lei 30 banit tesz ki, amelyből Szalmáron kezeltetik 275.720 lei 30 bani, Nagyváradon pedig 78.568 lei, kintlevő követelés az ajánlatokból 76.320 lei.

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés! A fentebb felhivott 140—1926. sz. egyházkerületi

határozat az egyházfenntartási alapra vonatkozólag ki-
mondotta, hogy azt a közalapi járulékokkal egyesíti és
az így előállott tőkének hozadékát 50%-ban az iskolák
fenntartására, 50%-ban pedig a missziói szórványok
segélyezésére fogja fordítani, aképpen, hogy a kamat-
hozadék 10%-a mindenkor tőkésítendő. Van szerencsém
idevonatkozólag közölni, hogy ennek a kétféle tőkének
az egyesítése ez ideig két okból nem történt meg: Az
egyházkerületi határozat meghozatala után tudomásomra
hozott ugyanis, hogy azok a jelentékeny adományok,
amelyeket dr. Harcsár Géza vil. főjegyző ur éppen
Szatmárt és annak vidékén gyűjtött, kifejezetten az
iskolák segélyezésére adományoztatott, továbbá azért
sem, mert a végleges leszámolását az egyházfenntartási
alapról lehetetlenné tette az a körülmény is, hogy a
kibocsátott gyűjtőiveknek csak egyrésze érkezett vissza
és így a befolyt tételeket a gyűjtőivekkel igazolni nem
lehetett volna, ennél fogva méltóztassék megengedni,
hogy a bejelentett tények kapcsán a következő előter-
jesztést tegyem meg:

a) A két különböző természetű alap hagyassék
meg mindenekelőtt jelenlegi állapotában és az egyház-
fenntartási alapot illetőleg tartassék fenn továbbra is
egyházkerületi határozaton alapuló az a gyakorlat, hogy
az alap kamatjövedelme a tőkésítéshez szánt 10% le-
ütésével osztassék fel az egyházkerület működő közép-
iskolái között.

b) A püspöki hivatal kerestessék meg az iránt,
hogy úgy az egyes egyházközségek, mint egyes egyház-
tagok, akikhez és ahova a gyűjtőivek szétküldettek, kör-
levélben elszámolásra hivatassanak fel. Ez ugyan nehéz
lesz, mert az iratok között, legalább ahhoz az összeg-
hez, amelyet néhai Konrád Géza Nagyváradon kezelt,
egypár gyűjtőivnél többet (az iratok között) nem talál-
tam, sőt a megtalált ivenk egyrésze olyan, hogy nem
állapítható meg, honnan, vagy kitől küldettek vissza
üresen.

c) Ha ez az eljárás is megtörtént és a be. nem
számolt ivenkre vonatkozólag az egyházkerületi közgyű-
lés a maga határozatát meghozta, akkorra tartsa fenn
az egyházkerület a két alap t. i. az egyházfenntartási

és közalap egyesítése tárgyában hozandó végleges határozatot.

Tiszteletteljes jelentésem tudomásul vételét kérve, vagyok

Oradea—Nagyvárad, 1927 június 28.

alázatos szolgálója:

Sulyok s. k.,
püspök.

Egyházkerületi közgyűlésünk Püspök ur jelentését tudomásul veszi, javaslatait határozati erőre emeli.

37. szám. A tanárok és tanítók fizetését illetőleg a kulturadó-bizottság javaslata alapján így határoz a kerület:

Közgyűlésünk az államsegély elmaradása miatt nincs abban a helyzetben, hogy a 127—1926. sz. határozattal megállapított tanári és tanítói fizetéseket felemelje, a f. évi május 1-én életbe lépett lakbértörvényre tekintettel azonban az E. T. VI. t. c. 34. és 85. §-ai szellemének megfelelőleg a lakbéréket f. évi május hó 1-től visszamenőleg a következőképen állapítja meg:

a) *középiskolai tanárok* a 127—1926. sz. határozattal megszabott és a lakbér kivételével járó összes tanári, illetve igazgatói fizetések után 25%-ék lakbért kapnak a nős (férjezett) és családos igazgatók és tanárok, 20%-ot a nős (férjezett) családtalan igazgatók és tanárok és 15%-ot a hajadon, illetve nőtlen igazgatók és tanárok. Ez új lakbér lép a régi lakbér helyébe;

b) *a polgári iskolai képezésű tanárok* amennyiben a középiskolai tanárok fizetése 65%-ára jogosultak ezen fizetésöknek megfelelően kapják az a) alatti kategóriák szerinti %-ban megállapított lakbéréket; azok a polgári iskolai képezésű tanárok, akik akár régi jogon, akár fenntartótestületek méltánylásából a középiskolai tanárokat megillető fizetéseket élvezik, ezen fi-

zetésök megfelelő a) alatti %-ékaik kapják lakbérként;

c) az elemi iskolai tanítók lakbérei városon az a) alatti kategóriák %-ékaikhoz igazodnak, *falun pedig*, amennyiben bérelt lakásban laknak az a) alatti kategóriák szerinti 20, 15 és 10 %-ék lakbért kapnak az 127—1926. sz. határozattal megszabott tanítói fizetések után.

Városoknak csak a közigazgatási törvénnyel elismert helységek tekinthetők. E magasabb lakbérek folyósítására az iskolafenntartók kötelezettek a f. évi május 1-től visszamenőleg.

Felhatalmazza közgyűlésünk a kulturadóbizottság elnökségét, hogy ha a hátralékok befizetéséből úgy látja, hogy a középiskolai tanárok és a szegényebb egyházak tanítóinak fizetés-emelésére jelentékenyebb összeg áll rendelkezésre, erről a fenntartótestületeket és egyházakat még a tanév megkezdése előtt olyan időben értesitse, hogy az esetleg felemelt fizetések már f. évi szeptember 1-től kezdve érvénybe lépjenek.

E szám kiadatik, valamennyi kebelbeli középiskola igazgatótanácsának, igazgatóságának és fenntartótestületeinek és az összes érdekelt kebelbeli iskolafenntartó egyházaknak az esperesi hivatalok útján.

38. szám. Olvastatott a kulturadó-pénzlár jelentése és ezzel kapcsolatban 62 egyház fölterjesztése a kulturadó elengedése, vagy mérsékelése tárgyában. A kérvények csekély része 50 %-ot ajánl meg az 1922—1925. évi hátralékokból, nagyrésze egyéb egyházi és községi közterhek miatt teljes felmentést kér néhány kérvény pár 1000 leit tud felajánlani és 1—2 egyházközség a legridegebb tagadás álláspontjára helyezkedik a kulturadó megfizetésével szemben.

Közgyűlésünk tudomásul veszi, hogy 1927 január 1-én kulturadóból 1.294,277, lei, kulturatából 973,767 lei, összesen: 2.268,044 lei volt hátralékban, ezen összegre befizetletelt 1927 június

hó 30-ig 116,023 lei, befizetellen összeg tehát 2.152,021 lei. A befizetett 116,023 lei-ből segélyként kiosztott a szalmári főgimnáziumnak 60,000 leit, a nagyváradi polgári leányiskolának 25,000 leit, a szalmári felsőleányiskolának 25,000 leit, összesen 110,000 leit.

Behatóan mérlegelve közgyűlésünk kérvényeiben felhozott súlyos körülményeket és számot velve középiskoláink válságos anyagi helyzetével, kimondja, hogy

1. a kulturadó 1922—1925. évi számadását lezárja, erre nézve megbizsa a kulturadó-bizottság elnökét, hogy a hátralékok befizetése iránt az érdekeltekkel közvetlenül tárgyalva intézkedjék.

2. A 2 lei-es kulturtaxa fizetési kötelezettségét megkülönböztetés nélkül minden egyházzal szemben folytatólag fenntartja. Ezen 2 leit csak a középiskolákat fenntartó egyházak — ezidő szerint Szalmár és Nagyvárad — számolhatják el saját fenntartói terheik javára.

E szám kiadatik megkörözés végett kivonaton a kebelbeli esperesi hivataloknak, a szalmári és nagyváradi egyháztanács elnökségének, Vargha László egyházker. h.-penztárnoknak és az iratok kapcsán a kulturadó-bizottság elnökségének.

39. szám. (A Nyugdíjvégrehajtó-bizottság jegyzőkönyvéből.) A Nyugdíjvégrehajtó-bizottság az „Alapszabály“ 3-ik §. a) pontjának módosítására nézve a következő javaslatot terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé:

a) az 1927. évi január 1-ig már szolgálalban állott lelkészek és segédlelkészek belépési díjaként azon összegek tekintetnek, amelyek nevezetteknek állams gélyéből már levonattak. A jogosított tagok belépési díja, a velök egyenlő szolgálati idejü lelkészek és segédlelkészek belépési járuléka azonos az 1926 január 1-én szolgálalba lépett, kötelezett tagoktól belépési járulék címen levont összeggel.

Ehhez a szakaszhoz c) pontként jön. A belépéskor igazoló iratokként betérjesztendő a régi nyugdíjintézeti tagoknál az esperesi igazolás és a családi értesítő; új tagoknál a családi értesítő és a beszámítható szolgálati idő igazolása az esperes, illetve az iskolaigazgató által.

Közgyűlésünk a nyugdíjvégrehajtó-bizottság fenti javaslatát határozati erőre emeli az „Alapszabályok“ 3-ik szakaszán átvezeti és kivonalként kiadja megköörözés kérésével az esperesi hivataloknak és tudomásulvétel végett az egyházkerületi pénztárnak.

40. szám. (A Nyugdíj-Végrehajtó bizottság jegyzőkönyvéből). Tárgyaltatott özv. Balogh Zoltánné sz. Kovács Erzsébet, özv. Rácz Károlyné sz. Bajor Irén, özv. Konrád Gézáne sz. Konrád Róza, Makai Elekné sz. Vásárhelyi Emilia, özv. Sátor Davidné sz. Soltész Ilona, özv. Kató Béláné sz. Balogh Ilona, özv. Szabó Lajosné sz. Méder Berta, özv. Szabó Istvánné sz. Jakab Juliánna, özv. Domján Lajosné sz. Nicoleavics Anna, okmányai alapján az özvegyi nyugdíj folyósítása.

A végrehajtó bizottság az okmányok bevizsgálása alapján az eddig történt befizetés, illetve levonások az „Alapszabály“ 4. §-ának 2. pontja és a 7-ik §. figyelembevételével megállapítja, hogy

1. *Özv. Balogh Zoltánné* özvegyi nyugdíjából az „Alapszabály“ 4-ik szakasza 2-ik pontja értelmében levonásba jön 2375 lei. Az özvegyi nyugdíj folyósításának kezdő időpontja 1927. január 1. Kiskorú gyermeke nincs.

2. *özv. Rácz Károlyné* özvegyi nyugdíjából az „Alapszabály“ 4-ik szakasza 2-ik pontja értelmében levonásba jön 1625 lei (feltéve, hogy a befizetés az Erdélyi egyházkerületnél 1921 évi április hó 1-ével kezdődött). Nyugdíj 1927. január 1-től folyósítatik.

3. *Özv. Konrád Gézáne* özvegyi nyugdíjából az „Alapszabály“ 4-ik szakasza 2-ik pontja ér-

telmében nem jön semmi levonásba. Kiskoru gyermek nincs, nyugdíj folyósításának kezdőpontja 1927 augusztus 1.

4. *Özv. Makai Elekné* özvegyi nyugdíjából az alapszabály 4-ik szakasza 2-ik pontja értelmében nincs levonás. 3 kiskoru gyermeke van és pedig: *Károly*, sz. 1905 szeptember 3-án, árvasegélyre jogosult 1927 szeptember 3-ig, *György* sz. 1908 október 15-én, árvasegélyre jogosult 1930 október 15-ig, *Katalin* sz. 1910 március 7-én, árvasegélyre jogosult 1930, március 7-ig. Az özvegyi nyugdíj folyósításának kezdőpontja 1927 január 1. Az árvasegélyek ugyenezen időponttól esedékesek.

5. *Özv. Sátor Dávidné* özvegyi nyugdíjából az „Alapszabály“ 4-ik szakasza 2-ik pontja értelmében nincs levonás (feltéve, hogy a befizetés az Erdélyi egyházkerületnél 1921 április hó 1-ével kezdődött). Kiskoru gyermek nincs, özvegyi nyugdíj folyósításának kezdőpontja 1927 január 1.

6. *Özv. Kató Béláné* özvegyi nyugdíjából az „Alapszabály“ 4-ik szakasza 2-ik pontja értelmében levonásba jön 6000 lei. Kiskoru gyermeke nincs özvegyi nyugdíja folyósításának kezdőpontja 1927 január 1.

7. *Özv. Szabó Lajosné* özvegyi nyugdíjából az „Alapszabály“ 4-ik szakasza 2-ik pontja értelmében nincs levonás. 6 kiskoru gyermeke van és pedig: *Lajos* sz. 1905 február 28-án árvasegélyre jogosult 1927 február 28-ig, *Zoltán* sz. 1906 június 30-án árvasegélyre jogosult 1928 június 30-ig, *Klára* sz. 1908 szeptember 30-án árvasegélyre jogosult 1920 szeptember 30-ig, *Ernő* sz. 1912 május 3-án árvasegélyre jogosult 1924 május 3-ig, *József* sz. 1914 november 28-án árvasegélyre jogosult 1936 november 28-ig, *Imre* sz. 1922 május 3-án árvasegélyre jogosult 1944 május 3-ig. Az özvegyi nyugdíj és árvasegély esedékességének kezdőpontja 1927 január 1.

8. *Özv. Szabó Istvánné* özvegyi nyugdíjából az „Alapszabály“ 4-ik szakasza 2-ik pontja értelmében 750 lei jön levonásba. Kiskoru gyermeke nincs, özvegyi nyugdíj folyósításának kezdő pontja 1927 január 1.

9. *Özv. Domján Lajosné* özvegyi nyugdíjából az „Alapszabály“ 4-ik szakasza 2-ik pontja értelmében nincs levonás. Kiskoru igényjogosult gyermeke 1 van. *Márta Ágnes sz.* 1925 október 25-én árvasegélyre jogosult 1945 október 25-ig.

A végrehajtó-bizottság fenti megállapításai határozati erőre emeltetnek, miről az igényjogosultak külön-külön a végrehajtó-bizottság elnöke az okmányok kapcsán s a végrehajtó-bizottság előadója s az egyházkerületi pénztár kivonaton értesítetnek.

41. szám. (A Nyugdíj végrehajtó-bizottság jegyzőkönyvéből.) Olvastattak a jogosított tagok részére beérkezett nyilatkozatok. Ezek szerint a nyugdíjintézet kötelékébe való belépési szándékát bejelentette a szatmári Felső Leány és Kereskedelmi iskola tantestülete és Kalas Sándor biharszentjánosi tanító, a szatmári Főgimnázium tanárkara, a nagyváradi Ref. Elemi iskolai tanítók és az érmelléki egyházmegye tanítói nem lépnek be a nyugdíjintézetbe a nagyváradi Polgári Leányiskola két tanárnője pedig a belépési nyilatkozat megtételére f. évi szeptember hó 20-ig halasztást kért.

A végrehajtó-bizottság javasolja, hogy a szatmári Felső Leány és Kereskedelmi iskola tanárkarának belépését vegye tudomásul az egyházkerületi közgyűlés és a végrehajtó-bizottságot utasítsa, hogy a további intézkedéseket tegye meg. A többi nyilatkozatra vonatkozólag érdemi-
leg csak akkor határozzon a közgyűlés, ha az egyházkerület összes jogosított tagjainak nyilatkozata beérkezik.

Közgyűlésünk a végrehajtó-bizottság fenti javaslatát határozati erőre emeli és kivonatba kiadja a szatmári Felső Leány és Kereskedelmi

iskola Igazgatóságának, Kalas Sándor biharszentjánosi tanítónak, az egyházkerületi pénztárnak és a nyugdíj végrehajtó-bizottság elnökének.

42. szám. Olvaslatolt a tankönyvkiadó-bizottság jelentése, mely szerint a bizottság gondoskodott az új iskolai törvények megfelelő nyomtatványok elkészítéséről. A tankönyvraktár 1927. évi április hó 1-ig lefolyt forgalmáról szóló jelentés szerint nyomtatványokért és könyvekért esedékes kerületi járulék címén 11.036 lei illel meg az egyházkerületi pénztárt. Ugyancsak esedékessé vált a jutalék hátralékokból 15.000 lei s így jelenleg 26.036 jutalék fizetendő be az egyházkerület pénztárába. Javasolja a bizottság, hogy a kisebb alaku hangjegy nélküli zsolttárokból 82 leies árba újabb 6000 példány kinyomatására adassék engedély, mely 82 leiből 7 lei jutalék illel az egyházkerületi pénztárt és 7 lei a viszonteladókat. Jelenti továbbá a bizottság, hogy az országos hadirokkant szövetség festőüzemének Igazgatósága részéről ajánlat lételett a reformáció 400 éves emlékére egyháztörténeli vonatkozású képek kiadására, melyhez a kerület erkölcsi támogatását kérve felajánl a kerület céljaira a képek árából 10%-ot.

Közgyűlésünk a tankönyvkiadó-bizottság jelentései alapján a következő határozatokat hozza:

1. jóváhagyólag tudomásul veszi, hogy az új iskolatörvényeknek megfelelő nyomtatványok elkészítettek,

2. felhivja Béres Károly bizományost, hogy a már esedékessé vált 26036 lei jutalék hátralékot az egyházkerület pénztárába haladék nélkül fizesse be,

3. felhivja az egyházkerület pénztárát, hogy amennyiben 2. pont alatt említett 26.036 lei befizetése e határozat kikézésítése után azonnal meg nem történnék, tegyen jelentést haladék nélkül a Főliszteletű Püspök úrnak,

4. a kisbetűs hangjegynélküli énekeskönyv újabb 6000 példányban való kinyomatását engedélyezi s annak példányonkénti árát a kerületi és

viszonteladói 7—7 lei jutalékkal együtt 82 leibe állapítja meg. Figyelmezteti közgyűlésünk a bizományost, hogy a rendkívüli gazdasági változások által erősen indokolható emelésektől eltekintve, a zsollárok árát időközileg a szokásos anyagdrágulás és munkabéremelkedés címén nem hajlandó engedélyezni. Hasonlóképen figyelmen kívül hagyja a nagyobb formájú zsollárok forgalmának stagnálását is. Egyebekben a régebbi szerződés összes pontjai érintetlenül maradnak, mely megállapodás rövid záradékban a régi szerződésre ügyészileg rávezetendő.

5. az országos hadirokkant szövetség festőüzemének nagyváradai Igazgatósága részéről előterjesztett ajánlatra közgyűlésünk kimondja, hogy kizárólag olyan képek terjesztéséhez adja csak erkölcsi támogatását, amely képek ami magyar kálvinista egyházunk történetére vonatkoznak, s a benyújtott kérésre érdemben csak akkor határozna, ha az így készülő képek vázlatát előzőleg látná, vagy azok tárgyi leírását ismerné.

E jegyzőkönyvi szám kiadatlik Béres Károly egyházkerületi bizománzosnak, a tankönyvkiadóbizottság elnökének, a 4-ik pont az egyházkerületi ügyésznek, az 5-ik pont az Országos Hadirokkant Szövetség nagyváradai Igazgatóságának és az 1-ső és 2-ik pont az egyházkerületi pénztárnak.

43. szám. Olvaslatott a főtiszt. Püspök ur jelentése az iskolák 1926—27. évi állapotáról:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Az E. T. I. tc. 185. §. i) pontjában megszabott jogkörömből folyólag s az egyházkerületi közgyűlés 62/c—1923. és 19/a—1926. sz. határozatai alapján is a királyhágómelléki egyházkerület főhatósága alá tartozó elemi és középiskolák 1926—27. évi állapotára vonatkozólag a tárgysorozatban külön határozathozatal végett is felvett előterjesztésektől függetlenül a következőket jelentem:

I. Elemi iskolák.

1. Elemi iskoláink jogi helyzete az elmúlt tanév folyamán semmiben sem változott. Az iskolák belerjesztett igazoló iratainak elbírálása a közoktatásügyi minisztériumban folyamatban van. Tehát ezidőszerint minden iskolánk nyilvánossági joggal bíró iskolának tekintendő. Ezen a jogfolytonosságon alapuló elvi álláspontokon sikerült elemi iskoláink tanév-végi vizsgálatait a múlt évi gyakorlatnak megfelelőleg, saját tanítóink által és miniszteri biztosok nélkül lefolytatni. A VII. osztályu iskolákban az abszolváló vizsgálatok már az állami törvények szerint folytak le. A M. O. T.-ben biztosított jogainktól eltérő gyakorlat ellen sérelmi panaszt emelünk a közoktatásügyi miniszternél.

2. Az iskolai ügyvitel és az ehhez szükséges ügyviteli iratok a törvényben előírtak.

3. Iskoláinkban mindenütt miniszterileg engedélyezett tankönyvek vannak használatban.

4. A tanítás eredménye a hivatalomhoz beküldött látogatási jegyzőkönyvekből megállapíthatólag általában kielégítő.

5. Az állami látogató közegek megállapításai főként a román tárgyak tanítási eredményének gyengeségei, a felszerelések hiányai, a tanítók nem teljesen kielégítő románnyelvi tudását, itt-ott a helyiségek nem kellő tisztaságát kifogásolják.

Ezek miatt 21 iskolánk elsőfoku megintésbe részesült, amit az egyházmegyék esperesi hivatalai útján juttattam az illető iskolák és tanítók tudomására.

6. Főként Szatmármegye területén szögezték le az állami látogató közegek azt, hogy iskoláink fenntartói nem adják meg tanítóinknak a M. O. T. 308-ik szakaszában előírt javadalmat és bár a közoktatásügyi Miniszter ur 156,531—1926. sz. rendeletében az állami színvonalu fizetések elérésére bizonyos átmeneti időt engedélyezett a látogató közegek, ezt itt-ott záros határidőre követelték és egy esetben ezért megintést is alkalmaztak. Előterjesztéssel éltem, hogy a fenti miniszteri rendelet minden állami iskolai hatóságnak kiadassék a további zaklatások kikerülésére. Az irányban is intéz-

kedlem, hogy az iskolai elvi jelentőségű rendeletek hivatalomhoz megküldessenek.

7. Kisebbségi iskoláink 9 év óta tartó kálváriája élettörténetének legfájdalmasabb ténye a minisztertanácsilag megszavazott 45.000,000 fizetéskiegészítő államsegélynek elmaradása. Az évek hosszúsora óta nélkü löző és a megélhetéssel hősiesen viaskodó tanítóink és tanáraink derengő reménységének alig vigasztalható beborulása ez. Látom a segítség szükségességét és minden örömmel azon leszek, hogy egyfelől a fizetéskiegészítő államsegély elnyeréséért éveken keresztül elszántan vívott harcot folytassam, másfelől erőteljes propagandával megmozdulásra bírjam az iskoláink iránt látszólag elfásult lelkeket, mely lörekvéseink megvalósításában számítok kerületünk legjobbainak támogatására.

8. Létünkért folytatott viaskodásainkban kellemetlenül érintett a tanítótestület egyrészénél tapasztalható bizalmatlanság, sőt renitencia az egyességi levelek kiállítása alkalmával és szinte állandóan bénítja központi ügyvitelünk rendes menetét az a közömbösségben gyökerező pontatlanság, amely a kilüszött terminusokat figyelmen kívül hagyja. A március 20-ra bekért törzslapokat még ma sem terjesztették be mindenünnen és a beterjesztettek 60 % a kiállítás felületessége és pontatlansága miatt hasznavehetetlen. Az így szükségessé váló sürgetések elválaszolása némelykor olyan hangnemet kísért megülni, amit a jövőben semmi esetre sem fogok ellülni.

II. Középiskolák.

1. Három működő középiskolánk közül érintetlen nyilvánossági joga csak a szatmári Felsőleány és Kereskedelmi iskolánknak van, sem a szatmári ősi Főgimnáziumnak sem a nagyváradi Polgári Leányiskolának nyilvánossági jogát nem sikerült eddig visszaszerezni; hogy ez nem sikerült, nem rajtunk mulott, mert a közoktatásügyi Miniszter urnál közvetlenül is, az Országos Magyar Párt Parlamenti Csoportja után is minden lehetőt megtettünk. A nyilvánossági jog meg nem léte nagy veszedelmet rejt magába, főként az elnéptelenedés fokozódása miatt. Elvagyok szánva, hogy a nyilvános-

sági jog visszaszerzéséért tovább folytassam a küzdelmet és a fenntartás anyagi szükségleteinek előteremtését is megkísérlem, bizva református testvéreink történelmi érzékében, felelősségében és áldozatkészségében.

2. Az ügyvitel és a hivatalos irományok kezelése középiskoláinkban is törvényszerű.

3. Miniszterileg engedélyezett tankönyveket használnak.

4. A tanítás eredménye a kebli és az állami látogató közegek megállapítása szerint általában kielégítő s a szatmári Felső Leányiskolában jó.

5. A román tárgyak tanítási eredménye esett többoldali kifogás alá, ezért azonban nem a mi tanáraink felelősek; sürgetik a román ifjúsági könyvek és szemléltető eszközök beszerzését és a tanárok román nyelvbéli készségének tökéletesítését. Ez évben egyik középiskolánk sem részesült megintésben.

6. Az államsegély elmaradása középiskoláink katasztrófális helyzetét kétségbeejtővé tette. Érzem a helyzet felelősségteljes súlyát és minden örömmel azon leszek, hogy a fenntartás legszükségesebb alapjait megszerezzük.

7. Személyesen a nagyváradi Polgári Leányiskolát látogattam meg, vizsgálat tárgyává téve az igazgatótanács az iskola és az internátus ügyvitelét és működését. Észrevételeimet közöltem az intézet vezetésével. Ezen észrevételeim felvilágosítása helyett azonban az igazgatótanácsi jegyzőkönyvbe is beszögezve olyan megengedhetetlen hangú jegyzőkönyvi kivonat terjesztett fel, amely fegyelembontó magatartás a legsúlyosabb megtorlást érdemelné ugyan meg, de amely fölött — állásomhoz méltatlannak tartván hasonlóhangú folytatására — napirendre tértem. A jegyzőkönyvi kivonat egyik kitétele kapcsán azonban, amellyel bizonyos megállapítást „felülbíráhatatlannak“ jelez a főhatósági megállapítással szemben kénytelen vagyok hangsúlyozottan reámutatni arra, hogy az igazgatótanácsok „felülbíráhatatlan“ határozatokat nem hozhatnak. S ha az intézetek élén álló igazgatótanácsok, mint erkölcsi testületek, a teljesjogu kritikát ilyen módon kísérik meg visszafojtani, gondom lesz reá a jövőben, hogy a törvény

teljes szigora védje meg a kötelességét komolyan vevő és teljesíteni is akaró főhatóságot a hasonló el nem tűrhető kísérletektől, mert a rend és fegyelem megbomlását nemcsak lent, de fent sem fedezhetem indokolatlan engedékenységgel. Iskoláinkat a gondviselő Isten oltalmában ajánlva, kérem jelentésem tudomásulvételét.

Oradea—Nagyvárad, 1927 június 21.

Kiváló tisztelettel:

Sulyok István s. k.,
püspök.

HATÁROZAT ad. I.

Közgyűlésünk Püspök ur jelentését teljes egészében helyeslőleg veszi tudomásul tett intézkedéseit jóváhagyja és felhatalmazza a Püspök urat, hogy a főhatósági rendelkezéseket hanyagul teljesítő egyházakkal és kebli tisztviselőkkel szemben a mulasztás mérve szerint vagy rendbirságot alkalmazzon, vagy a E. T. alapján megindítandó fegyelmi eljárást rendelje el.

A jelentés kivonat alakjában az esperesi hivataloknak megkörcözés kérésével kiadatik.

HATÁROZAT ad. II.

Közgyűlésünk a Püspök ur jelentését teljes egészében helyeslőleg veszi tudomásul, tett intézkedéseit jóváhagyja és a jelentés II-ik részének 1—6. pontjait kivonat alakjában a középiskolák igazgatótanácsainak és igazgatóságainak tudomásulvétel végett és a nagyvárad református Polgári Leányiskola Igazgatóságának és Igazgatótanácsának a II-ik rész 7-ik pontját is tudomásulvétel végett megküldi.

44. szám. Olvastattak a szatmári református Főgimnáziumban a tanév tartama alatt állami hatósági és kerületi megbízott által tartott látogatások jegyzőkönyvei.

Közgyűlésünk midőn a látogatások részéről emelt jogos kifogások megszüntetését elrendeli,

felhívja a szatmári református főgimnázium tanári testületét:

1. hogy a román nyelvi vizsgát a M. O. T. kedvezményétől eltekintve, az intézet nagy érdekeire tekintettel tegye le.

2. Az Igazgatóság adja át teljesen a szatmári ref. egyházközségnek a konfirmált ifjak körét, hogy az természetesen ne mint iskolai ifjusági egyesület, hanem mint egyházi belmissziói intézmény végezhesse azt a nagyjelentőségű munkát, melynek értéke hitéletünk jövője szempontjából fel sem mérhető.

3. Juhász Péter megbízott iskolalátogató szatmárudvari lelkész urnak köszönetet mond lelkes, alapos és körültekintő munkájáért.

4. A Juhász Péter lelkész ur hivatalos látogatása rendjén bevezetendőnek jelzett havi tanmenetek elkészítését, minthogy ezt az állami törvények most kifejezetten nem kívánják — a tanári kar belátására bizza.

5. Felir az április 6-iki állami látogatási jegyzőkönyv azon kívánalmának megszüntetése ügyében, mely román kézikönyvek használatát rendeli el azon tárgyaknál, melyeknél nincs megfelelő magyar kézikönyv, mert e rendelkezés a kézikönyv szövegének fordításával is terheli a tanárt és tanulót.

6. Az intézet további fönmaradásának anyagi biztosításáról — mint társfenntartó — minden anyagi erejével gondoskodni kíván.

7. Felhívja az intézet Igazgatóságát, hogy az 1927—28. évi költségvetését a püspöki hivatalnak legkésőbb július hó 15-ig küldje be.

8. Az intézet válságos anyagi helyzetére tekintettel felhívja a kebelbeli egyházközségeket, hogy e régi középiskolánk segélyezését erőteljes propaganda ulján mozdítsák elő. E segélyező propagandát az egyházmegyék irányítsák s az egész segélyezési akció központi irányítására bizottságot alkot, amelybe a tagok kiküldésével az elnökséget bizza meg.

9. Az intézet Igazgatótanácsának a 94—1926. sz. kerületi határozat szerint a jelen tanév végével lejáró megbízását az 1927—28. tanév végéig meghosszabbítja és az Igazgatótanácsba a saját képviselőjében 3 tagot küld ki, kinek kijelölését az elnökségre bizza.

E szám kiadatik a szatmári református Főgimnázium Igazgatótanácsának, Igazgatóságának, a szatmári református egyháztanács Elnökségének, a kerületi propaganda-bizottság megalkotásának, valamint a főgimnázium Igazgatótanácsába kiküldendő 3 tag kijelölésének kérésével a föliszteleltü Püspök urnak és Juhász Péter szatmárudvari-i lelkész urnak.

45. szám. Olvastatott a szatmári református Főgimnázium nyilvánossági jogának megszüntetése tárgyában kiadott 64,824—1927. sz. közokt. min. rendelet és az ezt kísérő tanárkari és Igazgatótanácsi felterjesztés.

Közgyűlésünk felhivja a szatmári református Főgimnázium Igazgatótanácsát és tanári testületét, hogy a nyilvánossági jogot elvonó és a jövő tanévi működhetést is bizonyos feltételekhez kötő 64,824—1927. sz. közokt. min. rendelet észrevételeit egy, a Miniszter urhoz címzett sürgős felterjesztés rendjén okmánymelléletek csatolásával cáfolja meg, eleget téve a személyekkel szemben a román nyelv tudását illetőleg támasztott követeléseknek is és bizonyítva a tárgyfelosztás helyességének feltételeit.

A püspöki hivatalt megbizza, hogy az intézet anyagi biztosítottságára vonatkozó okiratot és a kerületi záradékkal ellátott egyességi okmányokat sürgősen bocsássa az intézet rendelkezésére.

Felhivja az Igazgatótanácsot arra is, hogy a fenti módon megszerkesztett és okmányokkal felszerelt kérvényt rövid uton, arra alkalmas egyéniség útján haladék nélkül és közvetlenül adja át a közokt.-ügyi Miniszter urnak, hogy a tanítás szeptember 1-én megkezdhető legyen.

A maga részéről a kérvény előterjesztését párhuzamosan szintén sürgősen megteszi.

E szám kivonaton kiadatik a szatmári református Főgimnázium Igazgatótanácsának, Igazgatóságának és a sürgős fellejtés megltéltelének kérésével a főtiszteletű Püspök urnak.

46. szám. Olvastattak a szatmári református Felső Leány és Kereskedelmi iskolában a tanév tartalma alatt állami-hatósági és egyházkerületi megbizott által tartott látogatások jegyzőkönyvei.

Közgyűlésünk midőn a látogatók részéről emelt jogos kifogások megszüntetését elrendeli, felhivja a szatmári református Felső Leány és Kereskedelmi iskola tanári területét, hogy

1. a román nyelvi vizsgát a M. O. T. kedvezményétől eltekintve, az intézet nagy érdekeire tekintettel tegye le;

2. Bakcsy Gergely megbizott felügyelő Igazgató urnak lelkes és buzgó munkájáért köszönetet mond.

E szám kiadatik a szatmári református Felső Leány és kereskedelmi iskola Igazgatótanácsának, Igazgatóságának és Bakcsy Gergely főgimnáziumi igazgató urnak.

47. szám. Olvastattak a nagyváradi református polgári Leányiskolában a tanév tartalma alatt az államhatósági és a kerületi megbizott által tartott látogatások jegyzőkönyvei.

Közgyűlésünk midőn a látogatók részéről emelt jogos kifogások megszüntetését elrendeli, felhivja a nagyváradi református Polgári Leányiskola tanári területét, hogy

1. a román nyelvi vizsgák az intézet nagy érdekeire tekintettel tegye le;

2. hogy a Bakcsy Gergely látogatási jegyzőkönyvében említett írásbeli dolgozatok számát a lehetőséghez képest szaporítsa;

3. Bakcsy Gergely megbizott felügyelő igaz-

gató urnak a látogatása alkalmával is megbizonyított lelkes és körültekintő munkájáért köszönetet mond;

4. felkéri a Püspök urat, hogy az iskola működési engedélyének megszerzése ügyében a közokt.-ügyi Miniszter urnál járjon közbe.

E szám kiadatik a nagyváradi református Polgári Leányiskola Igazgatótanácsának, Igazgatóságának és Bakcsy Gergely szatmári ref. főgimnáziumi Igazgató urnak.

48. szám. A nagyváradi református Polgári Leányiskola Igazgatósága az iskolába járó nagyszámu szegénysorsu gyermekekre tekintettel, az egyházkerület közbenjárását kéri a közoktatásügyi Miniszter urnál a vizsgadíjak kisebb pauszál összegben való mérséklése tárgyában.

Közgyűlésünk megkeresi a közoktatásügyi Miniszter urat, hogy a M. O. T. végrehajt. utasításának 84-ik §-a alapján engedje meg a nagyváradi református Polgári Leányiskola általában szegénysorsu tanulóinak, hogy állami vizsgák esetén fejenként 400—400 lei vizsgadíjat lízethessenek. A kérelem fölterjesztésével a Püspök ur megbizatik.

E szám kiadatik a nagyváradi református Polgári Leányiskola Igazgatóságának és a kérés elintézésének kérésével a főliszteletű Püspök urnak.

49. szám. Tanügyi-bizottság jelenti, hogy a MOT. végrehajt. utasításának 100-ik szakasza szerint „a minisztérium engedélye nélkül egyetlen magán internátus sem nyiltható meg és nem működhetik“. A szatmári református főgimnázium mellett létesített internátus működésének érdekében tehát szükséges, hogy az engedély szabályszerűen felszerelt kérvényben minélelőbb kéressék. Ugyanez alkalommal elkészítendő az internátus rendtartási szabályzata is.

Közgyűlésünk fölhivja a szatmári református főinternátus vezetőségét, hogy a működési en-

gedélyt haladéktalanul kérelmezze a közoktatásügyi minisztériumtól és az internátus rendtartási szabályzatát elkészítve azt a legközelebbi közgyűlés elé terjessze fel.

E szám kiadatik a szalmári református főgimnázium Igazgatósága útján.

50. szám. A szalontai református internátus vezetősége beterjeszti az 1926—27. évi költségelőirányzatát és az internátusi ügyviteli szabályzat vázlatát.

Közgyűlésünk felhívja és elkötelezi a nagyszalontai református fiuinternátus fenntartótestületét, hogy a nagyváradi református Leányinternátus rendtartásának mintájára a helyi viszonyok figyelembevételével elkészítendő rendtartás tervezetét haladék nélkül állítsa össze, mert ennek hiánya az internátus bezárását vonhatja maga után. A felelősséget közgyűlésünk már az eddigi késedelemért is elhárítja magától.

E szám kiadatik a nagyszalontai Fiuinternátus vezetőségének nagytiszteletű Böszörményi Lajos ny. esperes lelkész ur címén.

51. szám. Olvasatolt az egyházkerületi közgyűlés 140—1926. sz. határozatára jóváhagyás végelt felterjesztelt nagyváradi Ref. Leányinternátusi rendtartás tervezet. A rendtartás tervezet előzetes tanárkari és Igazgalótanácsi tárgyalásának az iratok között nincs nyoma.

Közgyűlésünk a nagyváradi református leányinternátus beterjesztelt rendtartás tervezetét tanárkari és igazgalótanácsi tárgyalás, illetve végleges szövegezés végelt visszaadja az internátus vezetőségének. A bemutatott tervezet végleges kidolgozására a következő elvi utasításokat adja:

1. erőteljesen kidoborítandó és megfelelő szakaszokban becikkelyezendő az internátus magyar református valláserkölcsei nevelésének eljárása (reggeli, esti imádkozások, bibliaolvasás, zsoltáréneklés mindég az egész nevelőszemélyzet és az igazgató jelenlétében.)

2. A nevelőnőről és a bentlakó felügyelőnőről szóló szakaszokban élesebben kell megkülönböztetni a kötelességeket, helyettesítéseket, erősen ügyelve arra, hogy egyik munkakör a másik rovására ne legyen szinte tehermentes. Itt beveendő egy alternatív szakasz arra az esetre, ha csak egy, vagy ha két felügyelő-tanárnök alkalmaztatik. A felügyelő-tanárnök heti iskolai kötelező óraszámja 20. A felügyelő tanárnök teljesen ingyenes ellátás mellett intenzívebben bevonandó az internátus nevelői és felügyeleti munkájában. A most megszabott nagyon csekély elfoglaltság mellett legalább 30 %-os díjfizetésre kötelezendő.

3. A 4-ik szakasz jelen szövegével teljesen förlendő. Helyébe ez jön: „Az internátus élén a kapcsolatos leányiskola valamelyik legalább polgári iskolai tanári oklevéllel bíró hajadon, vagy gyermektelen, özvegy tanárnője áll mint internátusi igazgatónő, az E. T. VI. t.-c. 83. szakaszának megfelelően heti 16 órai tanítási kötelezettséggel. Fő kötelessége a mindenre kiterjedő ellenőrzés. Teljes felelősség mellett vezeti a bentlakók nevelését, női gondozását és a köztartást, amiért 2 szobából álló lakást, teljes ellátást (mosással és kiszolgálást kap.)“

4. A 19. szakaszba világosan beveendő, hogy a nevelőnőt az őt megillető heti 2 szabad délutánján ki helyettesíti, mert a 21-ik szakasz j) pontja nem szól erről világosan.

5. A 40-ik szakasz utolsó bekezdésébe beveendő a „Más intézeti alkalmazottak“ szavak után ez: „Vagy idegenek még díjfizetés esetén sem élkezhetnek az internátusból“. Ezen módosításokkal a beterjesztett tervezetet ideiglenesen jóváhagyja közgyűlésünk s az így átdolgozott tanárkarilag és igazgatótanácsilag is tárgyalt végleges szöveg felterjesztését a legközelebbi közgyűlés elé elrendeli.

Felhivja a tanügyi előadót, hogy e határozat 1., 2. és 4-ik pontjához, esetleg a rendtartás egyéb részeihez a kidolgozásnál szükséges kon-

krét utbaigazításokat a tervezet tanárkari tárgyalását megelőzőleg adja meg a tervezet készítőjének.

Miről a nagyváradi ref. Leányinternátus Igazgatótanácsa, Köztartás vezetője és a tanügyi Előadó tanácsos kivonaton értesítetnek.

52. szám. A nagyváradi református Tanítónőképző-intézet Igazgatótanácsa f. évi április hó 26-ik napján 3. jegyzőkönyvi szám alatt tárgyalva a tanítónőképző intézet tulajdonjogának tisztázása ügyében eddig történeteket és ezzel összefüggésben az intézet épületét terhelő 600.000 lei-es kölcsönnek a Nagyváradi Hitelbank R. T. részéről f. évi április hó 20-án történt felmondását, sajnálattal állapítva meg a fenntartótestületek egyrészének e kérdésben és ennek rendezésében régóta tapasztalható veszedelmes passzivitását s határozatilag kijelentette, „hogymiután e tárgyban már több ízben intézett felhívást a fenntartótestületekhez az ügy végleges és radikális megoldása végett, de arra választ nem nyert; a késedelemből folyó minden veszteségért és kárért a felelősséget magától elhárítja“. Ugyanezen Igazgatótanács határozat c) pontja fölkérte főtiszteletű Sulyok István püspök urat, mint a nagyváradi egyházközség lelkészelnökét, hogy az Igazgatótanács értesülése szerint a nagyváradi presbytériumtól nyert megbízása alapján sziveskedjék sürgősen összehívni a fenntartótestületek elnökségeit a nagyváradi református Leánynevelő-intézet jogi helyzetének tisztázása és megoldása tárgyában.

Ez az értekezlet a főtiszteletű Püspök ur elnöklete alatt f. évi május hó 24-én egybegyűlvén, a következő véleményes javaslatot terjesztette a nagyváradi református egyháztanács, illetőleg egyházközségi közgyűlés útján az egyházkerületi közgyűlés elé: „Véleményes javaslat a nagyszalontai és érmelléki egyházmegyék, valamint a nagyváradi egyházközség mint fenntartók elnökségeiből alakult értekezletnek a nagyváradi ref. Leánynevelő-intézet jogi helyzetének tisztázása és megoldása tárgyában.

Az értekezlet foglalkozott mindenekelőtt az intézetet terhelő s mintegy 600.000 leit kitevő adósság kérdésével kapcsolatban azzal, hogy az u. n. fenntartótestületek kötelezhetők-e minden korlátozás nélkül az intézet szükségleteinek fedezésére s a felmerült adósság kifizetésére.

Az értekezlet megállapította, hogy a Nagyvárad-i Hitelbanknál fennálló tartozás az államsegélynek, a kerületi segélynek s az egyházmegyei fenntartók hozzájárulásának az 1919. év óta elmaradása s a növendékek létszámának erős lepadása folytán keletkezett, s az adósság felvételét az évenként mutatkozó deficitek fedezése tette szükségessé, s annak összegét a tőkéhez csatolt kamatok is növelték.

Megállapított, hogy 1905. évben a tanítónőképzőintézet felállítására alkalmából a bihari, az érmelléki és a nagyszalontai egyházmegye együttesen, kötelezőleg vállalták el a III-ik tanszék költségeit, a nagyvárad-i egyházközség pedig a gyakorló iskolai tanítónő fizetését vállalta magára, ez alapon lett a fenti 4 egyházi testület „fenntartónak” elismerve, noha a fentieken túlmenő kötelezettségeket sem a nevezett testületek nem vállaltak maguknak, sem az egyházkerület az intézet megnyitásának 131—1905. sz. határozattal történt engedélyezése alkalmával egyéb kötelezettségeket nem állapított meg a fenntartók terhére.

Minthogy pedig a fenntartói elnevezés törvényes rendelkezés hiányában egyedül nem ad alapot arra, hogy a fenntartó az intézet összes létszükségleteinek fedezésére köteleztessék, minthogy az adott esetben a fenntartók csak a fentemlített mértékig vállaltak anyagi kötelezettséget a létesített intézettel szemben, azért véleményünk szerint a fenntartói cím alapján egyedül a 600.000 leji adósság megfizetésére a fenntartókat kötelezni nem lehet, hanem arra tekintettel, hogy a nagyvárad-i ref. egyházközség az általa elvállalt kötelezettséget mindvégig teljesítette, csupán a 3 egyházmegyei fenntartót lehetne a fennálló adósság oly részének megfizetésére kötelezni, amely rész az egész adóssághoz

viszonyítva megfelelne annak az aránynak, amely egy fanszék költsége s az intézet egész szükséglete között fennállott. Minthogy azonban ezzel az adósság kérdése nem nyerne megoldást, szükségszerűen át kell térni az intézeti ingatlan tulajdonjogának kérdésére, mert véleményünk szerint csakis ennek megoldásával kapcsolatban lehet oly expedienst találni, amely egyúttal a felmondott adósság rendezésének sürgős megoldását is jelenti.

II.

Az 1890. évre visszanyuló létesítési munkálatoknak adataiból azt kellett megállapítanunk, hogy a kérdéses intézet a Tiszántuli Ref. Egyházkerület felhívására és utasításai folytán a bihari, érmelléki és nagyszalontai egyházmegyék s a nagyváradi egyházközség közös akciójával létesített, s amely akcióban a nevezett egyházi testületek erkölcsi támogatás mellett anyagi hozzájárulásokkal is résztvettek. A pénzbeli gyűjtéseken és adományokon kívül a nagyváradi egyház a telekajándékozásával tette lehetővé az intézet létesítését. De jelentős segítséget nyújtott az Egyházkerület és a Magyar Állam is tanítónőképzőintézeti tanári fizetésekiegészítés címén. A fent érintett 4 egyházi testület akarata tehát az volt, hogy az egyházkerület kívánságának megfelelően egy a felekezeti kulturális célt szolgáló közös intézményt hozzanak létre s annak a „Nagyváradi ref. Leánynevelő Intézet” elnevezését adják. E tényekből azt a jogi következtetést vonjuk le, hogy a 4 egyházi testület az ő felügyeletük alá tartozó, de egyébként önálló intézménynek vette meg az alapját s az Egyházkerület az intézményt ilyen jogi helyzetben értesítette meg. Világosan igazolja ezt az a tény, hogy a telek megszerzésénél nem az alapító egyházi testületek, hanem maga az intézmény állott szemben az ajándékozó egyházzal. A 4 egyházi testület ennél fogva az alapító szerepét töltötte be, amelynek joga van a saját részére bizonyos hatáskört kikölni és fenntartani a létesített intézményre vonatkozólag. De ugyancsak ebből az is következik, hogy az alapítóknak idevonatkozó rendelkezés hiányában semmi jogos igénye nem lehet az

esetleg megszűnő intézmény vagyonára. Minélfogva részünkről elfogadandónak tartjuk az Igazgatótanács által kiküldött bizottságnak azt a jogi véleményét, hogy a 4 fenntartó egyházi testület az intézeli ingatlan tekintetében sem társtulajdonosnak nem tekinthető, mert a tulajdonszerzést nem Ők és nem saját részükre eszközölték és nem az intézmény megszűnése esetében várományosi jog igényel fel nem léphetnek. Teljesen tarthatatlannak kell tekintenünk a bihari egyházmegye ügyészének azt a jogi felfogását, hogy az intézeli ingatlan tulajdoni jog az Egyházkerületet illetné meg azon az alapon, hogy az intézetet Ő létesítette s mert a fentiekből kitűnőleg a kezdeményezés a kerülettől indult ugyan ki s a létesítéshez jelentékeny anyagi támogatással is járult, azonban az intézmény megalapítóinak a 4 u. n. fenntartót kell tekintenünk, amelyeknek ténykedéseit az Egyházkerület, mint felettes hatóság tudomásul véve a megerősítésével befejezte az intézet létesítését. Ennek az álláspontnak megcáfolhatatlan bizonyítéka a nagyváradi Ref. Egyházközség ajándékozó leveleiben 2. pont alatt foglalt azon kötelező megállapodás, hogy „ha a most említett visszaszállás az ajándékozó ev. ref. egyház és az ev. ref. Leánynevelő Intézet közt vitássá válnék, ebben és az ezzel összefüggőleg felmerülhető minden más kérdésben a Tiszántuli ev. ref. Egyházkerület lesz hivatva határozni“. Az egyházkerület ezen ajándékozási szerződés jóváhagyásával elvállalta a most érintett pontban részére felajánlott választott birói lisztet is, amit természetesen nem tehetett volna meg, ha a szóbanforgó ingatlan tekintetében magát a tulajdonosnak, vagy várományosnak tekintette volna.

A kérdéses ingatlanra vonatkozólag tehát véleményünk szerint a jogi helyzet az, hogy mihelyt az ajándékozási szerződésben kikötött bontófeltétel beáll s az ingatlan megszűnik leánynevelési célt szolgálni, az ingatlan telke az épület értékének megváltása mellett visszaszáll a nagyváradi ref. egyházközségre. Ha pedig az utóbbi az épületmegváltást nem tudná, vagy nem akarná eszközölni, az esetben a vagyonközösség megszüntetése birói úton vagyis birói árverés mellett lenne

keresztül viendő. Az épület értéke felett való rendelkezési jog az eselben egyházunk legfőbb kormányzati szervét a kerületet illetné meg. Minthogy azonban egyrésztől magasabb egyetemes egyházi s különösen kulturális érdekek s másrésztől a fenyegető behajtási per az ügynek ilyen uton való, tehát a szigorú magánjogi elvek szerint való rendezését nem teszik kívánatossá, sőt véleményünk szerint az ilyen megoldás nagy erkölcsi s anyagi kárt jelentene, részünkről arra tekintettel, hogy az érmelléki egyházmegye már önként le is mondott minden jogigényéről s szabadulni óhajt minden kötelezettségektől is, hogy az alapítók intenciója szerint ez az ingatlan továbbra is megtartható legyen a felekezeti kultúra szolgálatában, a nagyváradai egyházközség területi vonatkozásával fogva első sorban jöhet számításba az ingatlan átvételénél, mert a nagyváradai egyházközség a 4 fenntartók között az egyetlen, amely a függő adósság rendezését magára vállalhatja s végre, mert ugyancsak a nagyváradai egyházközség az, amely a telekre vonatkozó visszaháramlási joga alapján is legerősebb igénylője a kérdéses ingatlannak, azt a véleményes javaslatunkat terjesszük a Főtiszteletű és Méltóságos közgyűlés elé, mondja ki határozatilag a közgyűlés az ajándékozási szerződésben biztosított jog alapján, hogy

a nagyváradai ref. Leánynevelő-intézetnek ingatlan vagyonát és ingó felszereléseit a nagyváradai ref. egyházközség kizárólagos tulajdonába és használatába bocsátja át, de oly feltétel mellett, hogy

a) a Nagyváradai Hitebanknál fennálló cca 600,000 lei-es tartozást haladéktalanul rendezze s ezen adósságtól a 3 egyházmegye fenntartóterületét mentesítse,

b) a kérdéses ingatlant csakis református egyetemes egyházi s különösen kulturális célokra használhatja, amely kikötés csak annyiban hágható át, hogy az épület jellegének fenntartása mellett az épület egyrésze más célokra is bérbe adható, amennyiben az átvállalt adósság kamatainak törlesztése, vagy a fenntartott kulturális intézmények szükségleteinek fedezése ily jövedelmeztetést kívánatossá tesznek, de ez a bérbeadás csak olyan lehet, mely a kulturmunkát nem zavarja és nem akadályozza,

c) az előbbi pontokban körülírt használat megszűnése esetében az ingatlan tulajdonjoga és használata a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerületre száll át.

A nagyváradai ref. egyházközség a hozandó határozat közlése mellett felhivandó, hogy annak elfogadása tekintetében névszerinti szavazás mellett mielőbb nyilatkozzék s amennyiben a határozatban foglalt jogmegítélést változatlanul elfogadja, az adósságrendezés tekintetében haladéktalanul tegye meg a szükséges lépéseket.

Javasoljuk még azt is, hogy a kerületi közgyűlés helyezze kilátásba oly határozat megerősítését, mely arra fog irányulni, hogy a nagyváradai ref. egyházközség tulajdonjogának megfelelő kitüntetése céljából az ingatlan telekkönyvi tulajdonosának megfelelő kitüntetését kérhesse.

Nagyváradon, 1927 május hó 24-én.

Kiváló tisztelettel vagyunk:

Sulyok s. k.,

püspök, lelkész-elnök.

Kassay Béla s. k.,

esperes.

Dr Váradi Miklós s. k.,

e. m. gondnok.

Dr Thúry Kálmán s. k.,

főgondnok, vil. elnök.

Végh József s. k.,

esperes.

Arday Aladár s. k.,

e. m. jegyző.

Ezen véleményes javaslatot a nagyváradai református egyház presbytériuma 1927 június 19-én tárgyalta s 55. jegyzőkönyvi sz. alatt elfogadta azon módosítással, hogy „amennyiben a nagyváradai egyházközség a fenti kikötéseket nem tudná teljesíteni és az intézetet kulturális céljának megtartani és így az a királyhágómelléki egyházkerület tulajdonába és használatába menne át, az esetben a kerület köteles legyen visszatéríteni a nagyváradai ref. egyházközségnek azokat az összegeket, amelyeket a nagyváradai egyház fordított az adósság rendezésére.“ Minthogy az E. T. értelmében a presbytériumnak 55—1927. sz. határozatát, — teher vállalásról lévén szó — az egyházközségi közgyűlésnek is jóvá kellett hagynia ez a f. évi június hó 26-án tartott egyházközségi közgyűlés második sz. határozata szerint névszerinti szavazással meg is történt. A határozat ellen

senki sem szavazott. Az egyházközségi közgyűlés a kérdés sokoldalú megvitatása után az alábbi határozatot hozta, melyhez a szalontai egyházmegye részéről való hozzájárulást a közgyűlés színe előtt Kassay Béla esperes szóbelileg ismételtén kijelentette.

Határozat:

Közgyűlésünk az ajándékozási szerződésben biztosított jog alapján kimondja, hogy a nagyváradi Leánynevelő-intézetnek ingatlan vagyonát és ingó felszereléseit a nagyváradi református egyházközség kizárólagos tulajdonába és használatába bocsátja át, de oly feltétel mellett, hogy

a) a Nagyváradi Hitelbanknál fennálló cca 600,000 lei-es tartozást haladéktalanul rendezze s ezen adósságtól a 3 egyházmegye fenntartótestületét mentesítse;

b) a kérdéses ingatlant csakis református egyetemes egyházi s különösen kulturális célokra használhatja, amely kikötés csak annyiban hágható át, hogy az épület jellegének fenntartása mellett, az épület egyrésze más célokra is bérbeadható, amennyiben az átvállalt adósság kamatainak törlesztése, vagy a fenntartott kulturális intézmények szükségleteinek fedezése ily jövedelmezést kívánalossá tesznek, de ez a bérbeadás csak olyan lehet, mely a kulturmunkát nem zavarja és akadályozza,

c) az előbbi pontban körülírt használat megszűnése esetében, t. i. amennyiben a nagyváradi egyházközség az a) és b) alatti kikötéseket nem tudná teljesíteni és az intézetet kulturális céljának megtartani, úgy a nagyváradi református Leánynevelő-intézet ingatlan vagyona és ingó felszerelése a királyhágómelléki református egyházközség kizárólagos tulajdonába és használatába megy át és ez esetben a terület visszatérül a nagyváradi református egyházközségnek azokat az összegeket, amelyeket a nagyváradi egyház fordított az adósság rendezésére.

A nagyváradi református egyházközség föl-

hivalik, hogy az adósság rendezése tekintetében haladéktalanul tegye meg a szükséges lépéseket.

Közgyűlésünk a maga részéről hozzájárult ahhoz is, hogy a nagyvárad református egyház-köztség tulajdonjogának telekkönyvi kitüntelése céljából a szükséges eljárást megindíthassa.

Ez a jegyzőkönyvi szám kiadatik a nagyvárad református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsának azzal, hogy e határozatról a volt társfenntartókat a saját hatáskörében értesítse, továbbá a nagyvárad református egyháztanács elnökségének.

53. szám. Olvastalott a nagyvárad református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsának 2—1927. sz. határozata az érmelléki egyházmegye fenntartói jogának és kötelezettségének megszüntelése tárgyában, mely szerint az Igazgatótanács az érmelléki egyházmegye fenntartói jogait és kötelezettségeit az intézet tulajdonjogi kérdésének rendezéséig megszüntnek nem tekintheti.

Közgyűlésünk az érmelléki egyházmegyeének a nagyvárad református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet fenntartótöbbségében őt megillető jogait és kötelezettségeit az előző 52—192. sz. határozat folytán megszüntnek tekinti.

Erről a nagyvárad református Leánynevelő és Tanítónőképző Igazgatótanácsát és az érmelléki egyházmegye esperesi hivatalát kivonaton értesíti.

54. szám. Tárgyaltalott a nagyvárad református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsának 5—1927. sz. határozatával a 170—1926. sz. kerületi határozat alapján felterjesztett 1926—27. évi internátusi költségvetés.

Közgyűlésünk az 1926—27. évi költségvetésére vonatkozólag megállapítja:

1. hogy az Igazgatótanács a költségvetés összeállításánál figyelmen kívül hagyta a Püspök

ur 1166—1926. sz. leiratának az E. T. VI. tc. 83. szakaszán alapuló és az Igazgatók kötelező óraszámára vonatkozó részét, mely az Igazgatók heti óraszámát négy osztályu középiskoláknál heti 16 órában állapítja meg;

2. a polgári iskolában rendes tanári tantervet kedvezményes órászámmal betöltő köztartás-vezető tanárnő részére a rendtartástól és az általános gyakorlattól is eltérőleg tiszteletdíjat állapít meg.

Ezek alapján a beterjesztett költségvetés 1. tételét e címen törli s a köztartásvezetőnek csak a heti 16 órán felüli óráiért járó óradíját ismeri el törvényesnek (a jelen esetben heti 4 óráért havi 1000 lei) s az ezen felül kifizetett havi 500—500 lei-nek, (egész évre 5000 lei-nek) az internátus pénztárába való visszafizetését elrendeli.

Fölvivja az Igazgatótanácsot, hogy a jövőben az internátus költségvetését oly időben állapítsa meg, hogy ezek a fenntartó egyházmegyék, illetve egyház idevonatkozó határozatával terjesztessenek a kerület elé. Az 1926—27. évi internátusi költségvetés egyéb tételeit ez alkalommal a maga részéről tudomásul veszi. Erről a nagyváradi református Leányinternátus Igazgatótanácsát és Joós Viola internátusi köztartás-vezető tanárnőt kivonaton értesíti.

55. szám. Olvasatolt a nagyváradi református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsának 6—1927. sz. határozata a Tanítónőképző-intézet nyilvánossági jogának elnyerése iránt újabb kérvényt készítsen és azt az előirt csalományokkal felszerelve, terjessze fel a főtiszteletű Püspök urhoz, akít az Igazgatótanács ezennel felkér arra, hogy a nyilvánossági jog iránti újabb kérvényt a közoktatásügyi miniszterhez felterjeszteni és befolyásával odahatni méltóztassék, hogy az intézet indokolás nélkül megtagadott nyilvánossági joga visszaadassék.

Közgyűlésünk felhívja a nagyváradi ref. Tanítónőképző-intézet Igazgatótanácsát, hogy a képző megnyitásának engedélyezéséhez szükséges tárgyi iratokat állítsa össze s a közoktatásügyi Miniszter urhoz intézendő kérvényben abból a lényből induljon ki, hogy a magyar törvényeknek megfelelően szervezett Tanítónőképzőről a román népoktatási törvény követelményeinek megfelelő VII. osztályu képzőre óhajtván átlérni, szervezte meg a fenntartó az alsó IV. osztálynak megfelelő tagozatot, melynek teljes átalakulása eddig nem engedélyeztetett s ezt most kérelmezi. E tényt igazolja az is, hogy a Tanítónőképző-intézet tanárai működnek a meglevő IV. osztályba.

E szám kivonaton kiadatik a nagyváradi református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsának.

56. szám. Olvastatott a nagyváradi református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsának 7—1927. sz. határozata az Igazgatótanácsi rendtartás 1., 2., 3., 4., 5. és 6. pontjainak módosítása tárgyában.

Közgyűlésünk a nagyváradi református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsának rendtartását a följegyzett 1., 2., 3., 4., 5. és 6. pontjainak módosításával jóváhagyja és megerősíti.

Miről a nagyváradi Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsát kivonaton értesíti.

57. szám. A nagyváradi református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsa 8—1927. sz. határozatával beterjeszti az intézet 1926. évi zárszámadását, melynek végösszegei bevétel: 83.737 lei 50 bani kiadás: 81.188 lei 48 bani készpénz maradvány lehát: 2549 lei 02 bani.

Közgyűlésünk a nagyváradi református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet 1926. évi zárszámadását ez alkalommal a följegyzett formában jóváhagyja. A jövőre vonatkozólag föl-

hívja az Igazgatótanácsot, hogy a cimlemek szerint részletezett zárszámadási kimutatást a főnntartólestület idevonatkozó határozatával és az egyházkerületi számvevő véleményével ellátva veszi csak tárgyalás alá.

Miről a nagyváradi református Tanítónőképző és Leánynevelő-intézet Igazgatótanácsa kivonaton értesítetik.

58. szám. A tanügyi bizottság javasolja, hogy kereslessék meg Iorga Miklós egyetemi professzor, hogy tanítóink számára az 1927—28. évre is biztosítsa intézetében a kedvezményes helyeket.

Közgyűlésünk megkeresi Iorga Miklós professzort, hogy Valeni de Muntében levő szabadegyetemén az 1927—28. évre is biztosítsa az elmúlt tanévben fenntartott kedvezményes helyeket tanítóink számára.

A kérelem előterjesztésével a Püspök ur megbizatik. E szám kiadatik a főliszteleitü Püspök urnak.

59. szám. A nagyszalontai református egyházmegye 18-é—1927. sz. határozatával helyeselve a vándortanítószágok és iskolakerületek felállítását központokként javasolja Garaboncot Silnidiát Sindee, Székudvart és Vaskót.

Közgyűlésünk a vándortanítói intézmény létesítésével csak iskoláink helyzetének teljes kialakulása után tud érdemben foglalkozni.

Erről a nagyszalontai egyházmegye esperesét kivonaton értesili.

60. szám. A magyarremetei egyház a közoktatásügyi minisztériumtól 22.434—1927. sz. alatt ígéretet kapott, hogy 1927. szeptember 1-re református vallásu tanítót fog az ottani állami iskolába kinevezni.

Közgyűlésünk felhívja a magyarremetei egyházközséget, hogy a Miniszter ur 22.434—1927.

sz. rendeletének végrehajtásáról f. évi szeptember elején értesitse a püspöki hivatalt.
E szám kiadatlik a magyarremetei egyházközségnek.

61. szám A királydaróci egyházközség jelenti, hogy 37 református magyar gyermek jár a királydaróci román tan nyelvü állami elemi iskolába és mint-hogy a tanító magyarul nem tud, a gyermekek csak a román nyelvü oktatásba részesülnek. Jelentik azt is, hogy az iskolai szerződés sarkalatos pontjának be nem tartásáért pert indított az egyházközség az államkincstár ellen. A per kimeneteléről közelebbi jelentés nem szól.

Közgyűlésünk a királydaróci jelentésből megállapítja, hogy a közoktatásügyi Miniszter ur 150.806. sz. rendeletében jelzett ígéretet nem hajtották végre, miért is panaszjelentést fog tenni a közoktatásügyi Miniszter urnál. A jelentés fölterjesztésével a Közgyűlésünk a főlisztelelű Püspök urat bizza meg. E szám kiadatlik a királydaróci egyházközségnek és a panaszjelentés megtételének kérésével főlisztelelű Püspök urnak.

62. szám. Köröskisjenő egyházközség panaszolja, hogy évenként 90—100 magyar anyanyelvü református vallásu tanköteles gyermek jár az állami iskolába. Ennek dacára magyar secția nincs, sőt a 3 tanító közül egy sem bírja a magyar nyelvet.

Közgyűlésünk megbizza a Püspök urat, hogy a 150.806—1926. sz. miniszteri rendelet végrehajtása ügyében sürgös panaszfeljelentést sziveskedjék tenni a közoktatásügyi Miniszter urnál oly irányban, hogy magyar secția létesíttessék Köröskisjenőben.

E szám kiadatlik köröskisjenői egyházközségnek a panaszjelentés megtételének kérésével a főlisztelelű Püspök urnak.

63. szám. Az érmelléki egyházmegye esperesi hivatala jelenti, hogy az éradonyi református egyházmegye

híveire az állami iskola fenntartására évi 12,000 Leit vetettek ki s vettek fel a községi költségvetésbe, bár a községi tanács tiltakozott a kivetés ellen és a költséget nem szavazta meg. A közigazgatási bírósághoz e tárgyban beadott panasz meghallgatásra nem talált.

Közgyűlésünk az éradonyi esetből a más egyházközségekben is előforduló hasonló esetekre tekintettel, sérelmi följelentések megtételére kéri fel a főtiszteletű Püspök urat.

E szám kiadatik az éradonyi református egyházközségnek és a sérelem feljelentés megtételének kérésével főtiszteletű Püspök urnak.

64. szám. A nagybányai református egyházmegye esperesi hivatala panaszolja, hogy az avasujvárosi iskola fenntartóját a közoktatásügyi miniszter ur 156,531—1926. sz. rendelete ellenére is megintette az inspectorátus, mert a tanítónak nincs állami mérvű fizetése. Egyben kéri, hogy a főhatóság a jogalap nélküli megintés törlése érdekében járjon közbe.

Közgyűlésünk megbizsa a főtiszteletű Püspök urat, hogy az avasujvárosi iskolával szemben a közoktatásügyi Miniszter ur 156,531—1926. sz. rendelete ellenére alkalmazott megintés törlése ügyében tegyen sürgős előterjesztést a nagyváradi inspectorátusnál.

E szám kiadatik az avasujvárosi ref. egyházközségnek és felterjesztés kérésével főtiszteletű Püspök urnak.

65. szám. A bánáli református egyházmegye az egyházkerületi közgyűlés jogorvosló közbelépését kéri abból a felháborító alkalomból folyólag, hogy a kisperegi tanítói lakás rekvirálása miatt panasztevő Farkas János és Fodor János presbytereket a kisperegi csendőr-örmesler tettelesen bántalmazta.

Közgyűlésünk nagy felháborodással értesült a kisperegi csendőrörmesler brutális fellépéséről és emiatt panaszt tesz az illetékes minisztériumhoz. Egyuttal jelentéstételre hívja fel a kisperegi

egyházat, hogy a tanítói lakás visszaszerzése ügyében van-e már a birói eljárásnak eredménye. E szám kiadatk a kisperegi református egyháznak és a feljelentés megtételének kérésével a főlisztelelű Püspök urnak.

66 szám. A belmissziói bizottság pártolólág betervezti Csernák Béla főjegyzőnek egyházkerületi iratterjesztés megszervezésére vonatkozó indítványát.

Kerületi közgyűlés a belmissziói bizottság által is támogatott indítványt elfogadja és elhatározza, hogy a kerületi iratterjesztést a püspöki hivatallal kapcsolatban megszervezi. Az iratterjesztés tőkáját 50,000 Leiben állapítja meg, melyet adományokból szándékozik összehozni. A központi iratterjesztésnek minden lelkészi hivatal elkötelezett fiókja. Épen azért a központ megszervezése után az esperesi hivatalok utján felhívja a kebelbeli lelkészeket, hogy a veendő felhívás után haladéktalanul tegyék meg rendelkezéseiket és mindent kövessenek el ugy anyaszentegyházunk érdekében, mint saját munkájuk megkönnyítése végelt is hiveinknek vallásos iratokkal való ellátására és lelki építésére.

Az iratok árából ugy az egyházkerületi központot, mint a fiókokat 10—10 % illeti költségeik fedezésére, illetve arra a célra, hogy a központ feleslegéből a szórványokban ingyen lehessen az iratokat terjeszteni.

Az iratterjesztés megszervezésére felkéri és megbizzza Csernák Béla főjegyzőt, Szaplanczay Bertalan és Debreczeni István lelkészeket, mint akik ilyen munkával eddig is foglalkoztak; a technikai rész ellátásával pedig a püspöki hivatalt kéri fel és a felmerülő külön munka díjazásáról majd később fog a 10 % terhére gondoskodni. Elhatározza közgyűlésünk, hogy a Debreczeni István által eddig kezelt vasárnapi iskolai iratterjesztést a központival egyesíti.

Végül kimondja közgyűlésünk, hogy a Református Árvaházi Képes Naptár kiadását is az

iratterjesztés feladatának tekinti és hatáskörébe utalja, mivel megjelenését is a kerület tette lehetővé és biztosította, de a lizta jövedelem 75 %-át ezután is átengedi a nagyváradi református Árvaháznak.

67. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy a bihari egyházmegye 150—1926. sz. közgyűlési határozatra betérjesztette az egyházfegyelmi tervezetre vonatkozó és annak életbeléptetését helyeslő javaslatát, kiegészítve az egyháztagok kötelességeinek összefoglalásával, melyeket évente háromszor felolvasni javasol. Hasonlóképpen betérjesztette a nagyszalontai egyházmegye ugyane tárgyra vonatkozó és ugyanily értelemben hozott határozatát.

Mivel a nagybányai egyházmegye az egyházfegyelem tárgyában nem adott véleményt, kerületi közgyűlésünk ez alkalommal sem dönthet e rendkívül fontos ügyben mindaddig, míg minden egyházmegye javaslatát és véleményét nem ismeri. Ismételten felhívja azért a nagybányai egyházmegyét, hogy véleményes javaslatát az őszi közgyűlésre okvetlen terjessze be, mely után a belmissziói bizottságtól a közgyűlésre javaslatot vár.

68. szám. A nagyszalontai egyházmegye betérjeszti a konfirmációra vonatkozó részletes javaslatát.

Mivel a bihari és nagybányai egyházmegyének a tárgyat illető véleményét még nélküli közgyűlésünk, szintén csak javaslataik beérkezése után fog határozni. Felhívja azért nevezett egyházmegyéket javaslataiknak az őszi gyűlés elé való betérjesztésére, valamint felhívja az összes egyházmegyéket, hogy a hozzájuk tartozó gyülekezetekben használatban levő konfirmáció kártyákról, illetve kézikönyvekből küldjenek kimutatást és tegyék meg reájuk bírálati észrevételeiket. Egyben felhívja és figyelmezteti a lelkészeket és presbýtériumokat a konfirmáció tárgyában eddig

hozott határozatának megtartására, mely szerint a középiskolai növendékek konfirmálása a IV., az elemi iskoláé pedig az utolsó osztályban, illetve csoportokban történjék és az előkészítés egész éven át tartson, midőn ezeknek az osztályoknak kizárólag ez legyen az évi tananyaga.

69. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy a bánáti egyházmegye beterjesztette 116—1926. sz. határozata folytán ismételt missziói jelentéseket, rámutatván, hogy a tiszántuli egyházkerület a bánáti részeket mindig elsőrendű missziói területnek tekintette és így a segélyek kiosztásánál különös figyelmű volt az ott levő missziói központra. Azóta ez a jelenleg Radnalippa missziói egyháznak odacsatolásával csak megerősödött és eggyel több ok arra, hogy az egymástól 50—200 km. távolságban levő missziói központok segélyben részesüljenek. Ráutaltságuk sorrendjében 13 missziói egyházat ajánl segélyezésre és pedig az első Nagyszentmiklóst évi 24.000, a többit 12.000 lei segélyre: összesen 168.000 lei összegben. Egyben azt is leszögezi, hogy a missziói segélynek 2—3000 lei összegben való megállapítása a rendelkezésre álló összeg céltalan szétforgácsolása lenne. Inkább kevesebb egyház részesüljön egyelőre támogatásban, de az legyen megfelelő.

A nagyszalontai egyházmegye is beterjeszti szórványainak kimutatását, melyszerint 13 egyházat ajánl különböző összegű 60.900 leit kitevő segélyezésre. Jelenti továbbá a belmissziói bizottság, hogy a bihari egyházmegye nem egészítette ki múlt évi hiányos kimutatását, sem a többi egyházmegyék nem adtak javaslatot az elsősorban segélyezendő egyházakra nézve.

Egyházkerületi közgyűlésünk nem nyert tiszta képet a szórványok segélyezésére nézve és a rendelkezésre álló közalapi járulékok összege is elenyészően csekély, még sem akarja tovább halogatni a segélyezések megkezdését. Mivel a bánáti egyházmegyében az évek óta betöltetlen lelkészi állások miatt, több gyülekezetet a megszűnés veszedelme fenyeget, az első helyen

ajánlott Nagyszentmiklós egyházközség részére évi 24 000 lei segélyt szavaz meg, melyből ez évben szeptember 1-től havi előleges részletekben nyolcezer leit folyósít.

Mégegyszer felhívja a Bihar megyét, hogy a szórványok és szükségleteik pontos kimutatását az őszi közgyűlésre feltétlen terjessze be — és a bánáti kivételével — felhívja az összes egyházmegyét, hogy az elsősorban segélyezendő egyházakra nézve adjanak az őszi közgyűlés elé javaslatot.

A belmissziói bizottságot pedig megbizsa, hogy a közalap növelésére, vagy más alap létesítésére készítsen tervezetet.

Végül ismételten elkötelezi az egyházközségeket a missziói vasárnapok tartására és a befolyó adományoknak a kerületi pénztárba való beszolgáltatására.

70. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy az egyházkerületi első belmissziói konferenciát megrendezte és megtartotta május 21-én és 22-én Szatmáron és pedig lelkészi női, presbyteri és ifjusági konferencia alakjában. Jelen voltak 66 lelkész és mintegy 200 presbyter. A konferenciák rendkívül áldásosak, indításokat adók és mély hatásúak voltak.

Közgyűlésünk örömmel értesül az első konferencia megtartásáról, sikeréről és áldásos hatásáról. Elismerését fejezi ki az előadóknak, különösen erdélyi testvéreinknek: Dr Imre Lajosnak, Pilder Máriának és M. Nagy Ottónak. Köszönetét nyilvánítja konferenciát megrendező és vendégül látó szatmári egyháznak és presbyteriumnak. Az elhangzott előadásokat, amennyiben az előadóktól sikerül megszerezni összegyűjti és a „Reformátusok Lapjában“ megjelenteti. A konferencia költségeiből fedezetlen maradt 4698 lei, melyet eddig a szatmári egyház előlegezett, a kerület rendelkezésére álló belmissziói rendeltetésű összegből megtéríti. Mindezeket jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni rendeli.

71. szám. A belmissziói bizottság javasolja, hogy kerületünk a következő évben is rendezzen hasonló konferenciát.

Közgyűlésünk elhatározza, hogy belmissziói konferenciáját a jövő évben is megrendezi és pedig lehetőleg központi fekvésű helyen. A rendezéssel a belmissziói bizottságot bizza meg.

72. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy Nagyváradon az erdélyi bibliakörökkel április 20—24. napjain ifjúsági konferencia volt, július 15—24-én pedig szintén egyházkerületünkben Réven lesz ifjúsági konferencia kerületünk és Erdély ifjúsága részére, mindkettő az erdélyi egyházkerület rendezésében. Az e'öbhire főtitiszteletű Püspök ur a rendelkezésére álló belmissziói alapból 5000, az utóbbira pedig 10,000 Leit utalt ki.

Közgyűlésünk örömmel értesül az áldásos hatásu ifjúsági konferenciákról és készséggel járul a segélyek kiutalásához.

73. szám. A belmissziói bizottság jelenti, hogy a bibliakörök a kerületünkben levő középiskolák ifjúságának kebelében alig vannak megszervezve. Javasolja tehát, hogy hívja fel közgyűlésünk úgy a református középiskolák, mint az állami intézetek vallástanítóit, hogy növendékeik között a bibliaköröket szervezzék meg.

Közgyűlésünk felhívja a ref. középiskolák, valamint az állami tanintézetek vallástanítóit, hogy a bibliaköröket a jövő iskolaév kezdetétől kezdve szervezzék meg és az által is igyekezzenek ifjúságunkat minél mélyebb vallásos nevelésben részesíteni.

74. szám. A bihari egyházmegye közgyűlése 26—1927. sz. határozatával a váradlessi gyülekezet kulturadó törlése s lelkésze segélyezési kérelmét pártólólag terjeszti fel.

Egyházkerületi közgyűlés a váradlessi gyülekezetnek kulturadó s egyéb egyházkerületi járulékok fizetésére a legközelebb tartandó egyház-

kerületi közgyűlésig egyelőre haladékot ad. Hivatkozással 188—1926. számú határozatára, újból felterjesztéssel él a földmivelési, továbbá a vallás és szépművészeti Miniszter urakhoz újból kérve a hivatolt határozatban megjelölt mennyiségű ingatlan kiadását.

Mivel a gyülekezet presbitériuma a lelkész helyzetét kétségbeejtőnek festi, sőt említést tesz arról is, hogy amennyiben a lelkészi javadalom a kisajátított ingatlant vissza nem kapja, megszűnik a lelkészi állás s elszéled a nyáj, Csernak Béla főjegyző és Pappszász Lajos egyházkerületi tanácsbíróból álló bizottságot küld ki a váradlessi gyülekezetbe azzal a megbizással, hogy tisztázzák a következő kérdéseket:

1. Hány egyháztag alkotja a gyülekezetet?
2. Milyen az egyháztagok teljesítőképessége, mennyi ingatlanvagyon van az egyháztagok kezén?
3. Mennyit tesz ki az egyháztagokat terhelő egyházi adó évenként, hogy oszlik az meg az egyháztagok között, mennyi egyházi adóval van megterhelve az az egyháztag, aki a legmagasabb egyházi adót fizeti s mennyi a legkisebb összegű egyházi adó?
4. Ha a lelkész javadalmát képező, de elvont ingatlanok átlagos évi jövedelmét az egyháztagokra kellene háritani, milyen emelkedés állana elő az egyes egyháztagoknál általában az évi egyházi adó mennyiségében?
5. Járulnak-é az egyházközségi terhekhez a misszióba tartozó gyülekezeti tagok, ha igen, mivel s volna-é lehetőség arra, hogy ezeknek az egyháztagoknak a terhei emeltessenek?
6. Van-é az egyházközségnek vagyona, vannak-e az ingatlanon kívül más jövedelmi forrásai, ha igen, mi a vagyon, mi a jövedelem, az egyházközség vagyonának mi a rendeltetése, nem lehetne az egyházi vagyon valamelyes részét a lelkész javadalma pótlására fordítani ideiglenesen?
7. Milyen karban vannak az egyház épületei, nagyobb javításra szorulnak-é, várható-é ezen a

cimen a közel jövőben az egyházközség tagjait terhelő nagyobb kiadás?

8. Ha azt tapasztalnák, hogy a hivek áldozatkészsége hiányzik, hassanak oda, hogy ez felébresztessék.

Amennyiben úgy találnák, hogy az egyházközség tagjai támogatás nélkül az egyházközség szükségleteit előteremteni képtelenek, tegyenek javaslatot a segély mérvére s a fedezet tekintetében.

Az egyházközséget fenntartani, az ezzel járó terheket viselni az egyházközséget alkotó egyháztagok feladata.

E terhet az egyetemes egyház részben és ideiglenesen is csak végső szükség esetén veheti át.

A fenti intézkedés oka annak a megállapítása, beállott-e a végső szükség a váradlessi gyülekezetben, van-e mód rá, hogy a támogatást az egyetemes egyház nyújtsa s ha igen, milyen mértékben.

75. szám. A biharpüspöki-i ref. egyházközségnek ingatlan-eladása ügyében

egyházkerületi közgyűlés hivatalból felülvizsgálva a bihari egyházmegyei közgyűlés 34 - 1927. számú határozatát, azt azzal a pótlással hagyja helyben, hogy a bihari egyházmegye közgyűlését arra utasítja, miként utólag állapítsa meg, milyen célra szolgált az eladott ingatlan s erről az összes iratok felterjesztése mellett közgyűlésünknek tegyen jelentést.

Megerősíti az egyházkerületi közgyűlés a biharpüspöki-i ref. egyházközség mint eladó, Nagy Ákos és neje Csáki Mária, mint vevő között 1927. év február hó 28 án Biharpüspökiben kötött adásvételi szerződést, mellyel az egyházközség a biharpüspökii 254. sz. betétben 4032/96 hrsz. 627 □-öl kiterjedésű ingatlant 62,700 Lei vételárért eladta, miután azonban úgy az adásvételi szerződés, mint a térrajz alakilag szabálytalanul van kiállítva, mert a szerződést a lelkész,

â terrajzot pedig sem a lelkész, sem a gondnok alá nem írta s az okmányok hivatalos pecséttel ellátva nincsenek, az okmányokat jóváhagyási záradékkal csak a hiányok pótlása után rendeli ellátni s erre az elnökséget felkéri.

76. szám. Egyházkerületi ügyész bemutatja Klein K. Oszkár harangöntővel kötött szerződést.

Egyházkerületi közgyűlés a szerződéstervezet összes feltételeinek elfogadása mellett a 7. pont helyett a következő kikötést állapítja meg:

„7. Klein K. Oszkár kötelezi magát arra, hogy a mai naptól kezdve a királyhágómelléki ref. egyházkerület egyházközségeinek szállított minden harang súlyának 7⁰/₀-át, illetve a harang vételárának 7⁰/₀-át az egyházkerület elnöksége választása szerint harangércben vagy készpénzben a Királyhágómelléki ref. egyházkerület rendelkezésére adja, illetve megfizeti azonnal amint a rendelt harang elszállított.

Kötelezi magát Klein K. Oszkár, hogy minden harangrendelést az egyházkerület elnökségének azonnal bejelent, amint a szerződést megkötötte, az egyházkerület javára számlát nyit, a számlán az egyházkerület fennti követelését elismeri s a számlát félévenként lezárva esetről-esetre bemutatja.“

Felhívja egyházker. ügyészt, hogy a szerződés 7. pontja helyett, a most szövegezett tartalmat iktassa 7. pontként a szerződésbe, azután a szerződést mutassa be az elnökségnek, az elnökséget pedig felkéri, hogy a szerződést az egyházkerület nevében fogadja el s írja alá.

77. szám. A romániai és magyarországi nagyszalontai egyházközségek vagyoni megosztása tárgyában

egyházkerületi közgyűlés hivatkozással 197—1926. számú határozatára, u'asítja a nagyszalontai egyházmegye közgyűlését, hogy a vagyonok megosztása tárgyában kötött egyességet eredetiben,

— ha ennek akadálya volna — teljes hiteles másolatban szerezzé be, bírálja felül a hozandó határozatával a vonatkozó összes iratok kapcsán terjessze egyházkerületi közgyűlésünk elé.

78. szám. A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése 18—1927. számú határozatában értesítést kér abban az irányban, hogy a községi taxák terhelik-e az egyházközségeket.

Értesíti az egyházkerületi közgyűlés a nagyszalontai egyházmegye közgyűlését 18—1927. számú határozatára hivatkozással, hogy a városok és községek által a községi szükségletek fedezetére törvényesen megállapított és előirt taxák az egyházközségek jövedelmező ingatlanait is terhelik, akár a javadalmasok, akár az egyházközségek használatában vannak az ingatlanok.

79. szám. Felülvizsgálta az egyházkerületi közgyűlés a bánáti egyházmegyei közgyűlés 30—1927. számú, a lugosi egyházközség kölcsönügye tárgyában hozott határozatát.

Egyházkerületi közgyűlés a bánáti egyházmegyei közgyűlés 30—1927. számú, valamint a lugosi egyházközség presbitériuma által 37—1927. szám alatt, a lugosi egyházközség közgyűlése által 4—1927. szám alatt hozott határozatokat az E. T. I. tc. 43. §. második bekezdése alapján feloldja, utasítja a lugosi egyházközség presbitériumát, hogy az idézett törvény rendelkezésének pontos betartásával hozzon új határozatot névszerinti szavazással, a szavazók neveit foglalja jegyzőkönyvbe, ezt a határozatot terjessze az egyházközségi közgyűlés elé s az ott is a törvény pontos betartásával fenti módon hozott határozatot terjessze felettes egyházhatósága elé, egyben tegyen jelentést, hogy „Bérpalotafenntartási-alap”-jának mennyi ma a vagyona, mi ennek az alapnak a rendeltetése.

Igy kellett határozni, mert a bemutatott

jegyzőkönyvekből nem tűnik ki, hogy a határozatok névszerinti szavazással hozattak s a határozat meghozatalában résztvett presbiterek, illetve egyházközségi tagok nevei a jegyzőkönyvbe be-foglalva nincsenek.

80. szám. Felülvizsgálta az egyházkerületi közgyűlés a bánáti egyházmegyei közgyűlés 31—1927. számú, a lugosi egyházközség ingatlanvásárlása tárgyában hozott határozatát.

Egyházkerületi közgyűlés a bánáti egyházmegyei közgyűlés 31—1927. számú, valamint a lugosi egyházközség presbitériuma által 57—1927., 72—1927., 82—1927. szám alatt, a lugosi egyházközségi közgyűlés által 3—1927. szám alatt hozott határozatokat az E. T. tc. 43. § második bekezdése alapján feloldja s utasítja a lugosi egyházközség presbitériumát, hogy az idézett törvény rendelkezésének pontos betartásával hozzon újra névszerinti szavazást magában foglaló s a szavazók neveit pontosan feltüntető határozatot, terjessze azt egyházközségi közgyűlése elé s ott is a törvény pontos betartásával hozzon új határozatot s e határozatokat az eredeti adásvételi szerződés kapcsán terjessze felettes egyházhatósága elé.

Igy kellett határozni, mert a bemutatott jegyzőkönyvekből az, hogy a határozat névszerinti szavazással hozott, nem tűnik ki s nem tartalmazza a jegyzőkönyv azoknak neveit, akik az ingatlan vétele mellett szavazataikat leadták.

81. szám. Az orsovai protestáns egyházközség ügyében

egyházkerületi közgyűlés a bánáti egyházmegye közgyűlésének 10—1927. számú határozatából tudomásul vette, hogy a bizottságokat úgy az egyházmegye, mint az ágostai hitvallású evangélikus egyház főhatósága kiküldötte. Egyházkerületi közgyűlés a tárgyalás befejezése után annak eredményéről a bánáti egyházmegyétől jelentést vár.

82. szám. A bihari em. közgyűlésének 36—1927. számú, a pusztajlaki egyházközség második tanítói állásának beszüntetését helybenhagyó határozata felülvizsgálatván

egyházkerületi közgyűlés a bihari ref. egyházmegye 36—1927. számú határozatát feloldja s utasítja a bihari egyházmegye közgyűlését arra, hogy a helyszínen foganatosítandó vizsgálat útján állapítsa meg:

1. a pusztajlaki egyházközségben a második tanítói állás mikor rendszeresített s mi volt annak a javadalma?

2. e tanítói állás rendszeresítésénél hány tanköteles volt az egyházközségben s hány tanköteles van ma s milyen az egyházközség népesedési statisztikája?

3. igaz-e az, hogy 1919. év óta nincs betöltve a második tanítói állás s mi ennek az oka?

4. mennyi az egyházközség lélekszáma?

5. mennyi az egyházközség tagjai által viselt egyházi közteher s mi ennek a megoszlása?

6. miből áll az egyházközség vagyona s az egyházi adón kívül vannak-e egyéb jövedelmi forrásai s milyen összeg áll elő évenként ezekből a külön vagyonokból és jövedelmekből?

7. milyen az egyházközségi tagok vagyoni helyzete és teljesítő képessége?

8. van-e működési engedélye az iskolának s ha igen, két tanítóval működő vagy csak egy tanítóval működő felekezeti iskolának?

E kérdések, valamint a vizsgálat során felmerülő kérdések és adatok kinyomozása és beszerzése után hozzon elkülönítve határozatot úgy a második tanítói állás fenntartása vagy megszüntetése s az ingatlan eladása tárgyában.

83. szám. Olvastatott az érmelléki ref. egyházmegye 1927. április 20-án tartott közgyűlésének 44—1927. szám alatt hozott határozatával megerősített lelkészi és kántortanítói díjlevele a gálospetri-i egyháznak.

Egyházkerületi közgyűlésünk megállapításával annak, hogy a presbyteriumi határozat névszerinti szavazással s egyhangulag történt, sőt örömmel konstatálva azt a régi és új díjlevelek összehasonlításából, hogy az új díjlevelekben jobb javadalom van biztosítva az érdekelteknek, a díjleveleket a maga részéről is megerősíti.

84. szám. Olvastatott a belényesi ref. egyház új lelkészi díjlevele, melyet a nagyszalontai ref. egyházmegyei közgyűlés 24—1927. számú határozatával megerősített.

Mivel a régi díjlevél felterjesztve nem lett s így nem állapítható meg, hogy nem forog-e fenn díjlevél-csonkulás esete s mivel hiányzik az iratokból a vonatkozó presbyteriumi határozat s így nem állapítható meg, az, hogy a határozat törvényszerűen névszerinti szavazással lett-e hozva,

egyházkerületi közgyűlésünk a díjlevelet pótlás végett visszaadja s arra utasítja a nagyszalontai egyházmegye esperesét, hogy a pótlások eszközlése után a díjlevelet egyházkerületi megerősítés végett újból terjessze fel.

Egyházkerületi közgyűlésünk ez alkalomból figyelmezteti az esperesi és lelkészi hivatalokat, hogy az egyházkerületi hivatalból történő megerősítés végett fölterjesztendő díjlevelek mellé csatolják a régi díjlevelet és a vonatkozó presbyteriumi határozatot.

85. szám. Olvastatott a belényesi ref. egyház új kántortanítói díjlevele, melyet a nagyszalontai ref. egyházmegyei közgyűlés 25—1927. számú határozatával megerősített.

Mivel a régi díjlevél felterjesztve nem lett s így nem állapítható meg az, hogy nem forog-e fenn díjlevél-csonkulás esete s mivel hiányzik az iratokból a vonatkozó presbyteriumi határozat s így nem állapítható meg az, hogy a határozat törvényszerűen névszerinti szavazással lett-e hozva,

egyházkerületi közgyűlésünk a díjlevelet pótlás végett visszaadja, arra utasítja a nagyszalontai egyházmegye esperesét, hogy a pótlások eszközése után a díjlevelet egyházkerületi megerősítés végett újból terjessze fel.

86. szám. Nyiri János és neje Mészáros Juliánna hegyközszentmiklósi lakosok a hegyközszentmiklósi ref. egyház részére a templom és parochia rendbentartása céljára 6, azaz hat mázsa buza alapítványt tettek, melyet szabályszerű alapító-levélbe foglaltak s azt az érmelléki ref. egyházmegye 1927 április 20-án tartott közgyűlésének 39. számú végzésével meg is erősített.

Egyházkerületi közgyűlésünk egyhangu határozattal az alapítványt tudomásul veszi s az alapítólevél egy példányát irattárba helyezni rendeli.

87. szám. Balázs József és neje Lantos Karolina hegyközszentmiklósi lakosok a hegyközszentmiklósi ref. egyház részére az orgona rendtartása céljára 2 és $\frac{1}{2}$ azaz kettő és fél mázsa buza alapítványt tettek, melyet szabályszerű alapító-levélbe foglaltak s azt az érmelléki ref. egyházmegye 1927 április 20. napján közgyűlése 38. számú végzésével meg is erősített.

Egyházkerületi közgyűlésünk egyhangu határozattal az alapítványt tudomásul veszi s az alapítólevél egy példányát irattárba helyezni rendeli.

Hitelesítjük :

Sulyok István,
püspök.

Dr Domahidy Elemér,
főgondnok.

Csernák Béla.

Dr Harcsár Géza.

Dr Thúry Kálmán.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

88—1927. szám. A Királyhágómelléki református egyházkerületi bírósága, mint felebbezési fegyelmi bíróság, Samu Endre és társai sárközujlaki lakosoknak Szabó Károly ottani lelkész ellen beadott panaszaira folyamatba tett fegyelmi ügyben a nagybányai ref. egyházmegye időszaki tanácsának, mint fegyelmi bíróságnak 1926. szeptember 30. napján szám nélkül hozott ítéletét, a Barla Károly és társai által az ellen beadott felebbezés folytán az alábbi helyen és napon teljes ülésében vizsgálat alá vevén egyhangulag a következőleg

ITÉLT:

A Királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága, mint felebbezési fegyelmi bíróság, az elsőfoku bíróságnak fenti keletű ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy panaszlott Szabó Károly lelkészt vétkesnek nyilvánítja az egyh. törv. V. cikke 34. §-a A. 3. pontjában meghatározott vétségben is, mit azal követett el, hogy 1925. október havában, a sárközi múmalomba búzát szállítván, annak mennyisége felett szóváltása támadt Almási József vámkezelővel, miközben azt a kifejezést használta „az Istenit magának Almási“, mit ez neki visszamondott; mely cselekménye által — a mi a vallásos érületbe is ütközik — az egyházas tekintélyt lealacsonyította, a viselt lelkészi állás méltóságát sértette;

és ezért, továbbá az első birói ítéletben meghatározott cselekményéért [II-od búza és rozsnak elvitele és felhasználása] őt az V. t.-c. 35. §-ának C. pontja alapján 1000 azaz Egeyer lei pénzbüntetésre ítéli.

Egyebekben az elsőfoku bíróság ítéletét — és pedig a felmentésekre vonatkozólag is — helybenhagyja.

89—1927. szám. Szőke Lajos és társai panaszára Tarnóczi Lajos ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben

VÉGZÉS:

a királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága mint fegyelmi bíróság a vizsgálat kiegészítését rendeli el, annak foganatosításával Takács Zsigmond ek. tanácsbíró bizza meg. A vizsgálat következő irányban ejtendő meg:

1. Megállapítandó, hogy az 1926. október hó 10. napján tartott presbiteri ülésről felvett jegyzőkönyv mikor foglaltatott írásba, mikor lett hitelesítve, mikor lett abból kiadmány kiadva s a kiadmány teljesen megfelel-e az eredetinek?

2. Beszerezendő a II—1925. számú iskolaszéki s a 73—1925. számú presbyteri jegyzőkönyv, illetve az ilyen számú határozat.

3. Nyiri Margit és Váry Róza tanítónő tanuként kihallgatandó arra, hogy igaz-e az, miként tanítása eredményükkel nem volt a panaszlott megalégedve s e miatt a tanítványok jelenlétében sértegette s ha igen milyen szavakat használt? Váry Róza tanuként kihallgatandó arra is, hogy más alkalommal használt-e panaszlott ellene sértő szavakat, ha igen mik voltak azok s mikor használta?

4. Szabó József tanuként hallgatandó ki arra, hogy panaszlott a tanítónőkkel szemben milyen magatartást tanusított, egyben ez a tanu ugy a már letett, mint a leteendő vallomására megesketendő.

5. Bódogh János lelkész hegyközkovácsi lakos és a bihari egyház harangozója tanuként kihallgatandó arra, hogy a Tar Mártonné

temetése alkalmával megtagadta-é panaszlott a templom kulcsának kiadását s ha igen mi okból?

Végül elrendelte a bíróság a panaszlott ellen lefolytatott fegyelmi ügy, a Kuki Zoltán ellen lefolytatott fegyelmi ügy s a Szőke Lajos ellen folyamatban levő fegyelmi ügy iratainak beszerzését, ezek megküldése iránt a püspöki hivatalt megkeresi.

90—1927. szám. A Királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága, mint fegyelmi felebbviteli bíróság a Szőke Lajos bihari ref. presbiter ellen a bihari egyházmegye ügyésze által az E. T. V. cikkének 34. § a 3. és 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségek miatt, emelt vád fölött, melyben a bihari ref. egyházmegyei bíróság Nagyváradon 1927. április 27-ik napján ítéletet hozott, panaszlottnak és az egyházmegyei ügyésznek az ítélet kihirdetése után szóval nyomba bejelentett felebbezése folytán ezen ítéletet felülbírálván, az alábbi helyen és napon tartott, teljes ülésében szótöbbséggel a következő

VÉGZÉST HOZTA:

A Királyhágómelléki ref. egyházkerületi bíróság, mint fegyelmi felebbviteli bíróság az első bíróságnak fent megnevezett ítéletét az E. T. V. cikkének 116. §-a 1. pontja alapján feloldja és az első bíróságot arra utasítja, hogy a bihari presbiterium 1926. október 3. és 10-ik napjain tartott ülései jegyzőkönyveinek beszerzése után újabb tárgyalást tartson s hozzon újabb határozatot.

Jelen végzés felekkel az első bíróság elnöksége által írásban közlendő.

91—1927. szám.

ITÉLET:

A királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága, mint fegyelmi felebbezési bíróság

Megyesi Gyula tanító nagyszalontai lakos ellen lefolytatott fegyelmi ügyben a nagyszalontai ref. egyházmegye bírósága mint fegyelmi bíróság által Nagyszalontán 1927. év április hó 27. napján 39. szám alatt hozott ítéletét indokainál fogva helybenhagyja.

92—1927. szám. A Királyhágómelléki ref. egyházkerületi bíróság, mint másodfoku közigazgatási bíróság Cseh Olga géresi ref. tanítónőnek a géresi ref. egyház ellen fizetés kiszolgáltatása iránt panaszos ügyben, melyben a nagykárolyi ref. egyházmegyei bíróság időszaki tanácsa, mint közigazgatási bíróság Nagykárolyban 1926. évi október hó 6. napján 6—1926. K. B. szám alatt ítéletet hozott, mely ellen panaszlott egyház képviselői felebbezést jelentettek be s azt írásban is indokolták, a mai alulírott helyen és napon tartott teljes ülésében felülbírálván, egyhangulag a következőképen

ITÉLT:

A Királyhágómelléki ref. egyházkerületi bíróság, mint másodfoku közigazgatási bíróság a nagykárolyi ref. egyházmegye fentnevezett ítéletét azon pótlással hagyja helyben, hogy végrehajtás terhe alatt panaszlott egyházat arra kötelezi, miszerint az 1926. évi 17/a szám alatt hozott kerületi határozat 9. pontja szerint panaszlottnak havonként 2550, azaz Kettőezeröttszázötven lei tanítónői fizetést szolgáltatasson ki 1926 szeptember 1-től kezdődőleg, a lejárt összegek után a lejáratról számított 12 % -os kamataival együtt, továbbá nevezett tanítónőt a nagykárolyi ref. egyházmegye elnöksége a tanév megkezdésekor állásába állítsa be.

93—1927. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület egyházi bírósága, mint közigazgatási felebbezési bíróság, Nagy Gábor nagyvárad, Erdei Ormós József és társai Gellén Gyula kólyi lakosok

panaszosoknak a kóly-nagykányai egyházközség panaszlott elleni közigazgatási bírósági ügyében panaszosok felebbezése folytán az érmelléki első folyamodású bíróságnak 1926. év május hó 31-én kelt 20., 25. számú végzéseit, 21., 22., 24. számú ítéleteit vizsgálat alá vevén, alulírott helyen és napon következőképen

VÉGZETT:

Egyházkerületi bíróság, mint közigazgatási felebbezési bíróság Nagy Gábor nagyváradi lakos kétrendbeli, Erdei Ormós József és társai kétrendbeli, Gellén Gyula kólyi lakos egy rendbeli felebbezését egyesítve, egységesen bírálja felül s az érmelléki egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság, hivatolt keletü és számú végzéseit, illetve ítéleteit az E. T. V. tc. 116. §. 5. pontja alapján feloldja, az összes iratok figyelemmel az E. T. I. tc. 15. §. f) pontjára s az 56. §. k) pontjára, az érmelléki egyházmegye közgyűléséhez teszi át, azzal a rendelkezéssel, hogy a kóly—nagykányai ref. egyházközség presbitériuma által 1926 február hó 2-ik napján hozott 5. számú azt a határozatot, amelyben toronyépítését s erre a célra az egyháztagokat 25 osztályba való sorozással 300,000 lei rendkívüli egyházi adó kivetését határozta el hivatalból s a panaszosok által felebbezésükben felhozottak mérlegelése mellett bírálja felül a hozandó határozatát az összes iratok kapcsán terjessze az egyházkerületi közgyűlés elé.

A kivetett rendkívüli adónak végrehajtás utján való beszédését a hivatolt presbiteri határozat jogerőre emelkedéséig felfüggeszti.

94 - 1927. szám A királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága, mint másodfoku közigazgatási bíróság, Borbély Sándor dengelegi ref. lelkésznek a dengelegi ref. egyház ellen fizetés-kiszolgáltatási panaszos ügyében, melyben a nagykárolyi ref. egy-

házmegyei bíróság időszaki tanácsa 1927 március hó 5 napján 2—1927. k. b. szám alatt ítéletet hozott; panaszlott egyház képviselőinek az ítélet kihirdetése után szóval nyomban bejelentett felebbezés folytán a mai alulírott helyen és napon tartott ülésébe a következőleg

ITÉLT:

A királyhágómelléki ref. egyházkerületi bíróság, mint másodfoku közigazgatási bíróság, az első bíróság ítéletét indokainál fogva helyben hagyja.

95—1927. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerületi bíróság, mint másodfoku közigazgatási bíróság a nagyszalontai egyházmegyei bírósága, mint elsőfoku közigazgatási bíróság által 1927. év április hó 21-én 38. szám alatt Bugyi János erdőgyaraki ref. lelkésznek lelkészi díjlevele megállapítása tárgyában hozott ítéletét helyben hagyja.

háromévesi bíróság időszaka tanácsa 1927 márciusában
5 napján 3-1927 k. p. szám alatt ítéletet hozott,
panaszolt egyház képviselőinek az ítélet kihirdetése
után szóval nyomban bejelentett felbontás folytán
a mai alulírott helyen és napon tartott ülésére a
következésképp

ÍTÉLT:

A királyhágomelléi ref. egyházkerületi
bírósa, mint másodfokú közgazdasági bíróság,
az első bíróság ítéletét indokainál fogva hely-
ben hagyja.

92-1927 szám. A királyhágomelléi ref. egyház-
kerületi bíróság, mint másodfokú közgazdasági bírósá-
g, a nagyváradi egyházmegyei bíróságra mint
elsőfokú közgazdasági bíróságra által 1927. év szeptem-
ber 21-én 38. szám alatt B. 1927. János engedélyezési
ref. felkérésnek, felkérési díjével megállapítás tár-
tyában hozott ítéletét helyben hagyja.

BETÜRENDES TÁRGYMUTATÓ.

Avasujváros iskolai sérelme	---	---	---	---	64
Állami iskolák fenntartására megadóztatják a felekezeti iskolát fenntartó református egyháztagokat is	---	---	---	---	63
Balázs József és neje (Hkszentmiklós) alapítványa	---	---	---	---	87
Báró Baldácsi-alapítványból jogos részét kéri kerületünk	---	---	---	---	12
Bánáti esperes Zöld Mihály végvári lelkész	---	---	---	---	3
Belényes kántortanítói díjlevele	---	---	---	---	85
Belényes lelkészi díjlevele	---	---	---	---	84
Belmissziói konferencia Szatmáron	---	---	---	---	70
Belmissziói konferenciák központi helyeken rendeztessenek	---	---	---	---	71
Béres Károly tankönyvbizományos jutaléka esedékes	---	---	---	---	42
Biharpüspöki ingatlan-eladása	---	---	---	---	75
Borbély Sándor lelkész panasza	---	---	---	---	94
Bugyi János lelkész panasza	---	---	---	---	95
Cseh Olga tanítónő panasza	---	---	---	---	92
Darányi Ignác halála felett részvényilatkozat	---	---	---	---	15/b
Debreczeni István tanárképviselő	---	---	---	---	5/a
Dunaszentilónai lelkészi állás betöltessék, esetleg levitával is	---	---	---	---	28/c
Egyházfegyelem tárgyában nagybányai egyházmegye véleményét adjon	---	---	---	---	67
Egyházfenntartási alapról Püspök ur jelent	---	---	---	---	36
Egyházi gyűlések előzetes engedély nélkül tarthatók az ostrom-állapot alatt levő zónán kívül	---	---	---	---	8
Egyházkerületi pénzügyi bizottság megalakítása	---	---	---	---	22
Egyházkerületi pénztár 1926. évi számadása	---	---	---	---	18/b
Egyházkerületi pénztáros a kettős könyvvitelt vezesse be	---	---	---	---	18/e
Egyházkerületi pénztárban kezelt pénzek ezután elkülönítve kezeltessenek	---	---	---	---	18/d
Egyházkerületi pénztárt ifj. Vargha László ideiglenesen átvette	---	---	---	---	18/a
Egyházkerület 1927. évi költségvetése	---	---	---	---	21
Egyházkerületi tanácsbírók létszámának emelése	---	---	---	---	34
Egyházkerületi tisztviselők fizetése	---	---	---	---	18/g
Egyházkerületi tisztviselők megválasztása	---	---	---	---	20/a
Egyházkerületi tisztviselők eskütetele	---	---	---	---	20/b
Egyházlátogatási jegyzőkönyv megszővegezése	---	---	---	---	17

Fábián István halála felett részvétnyilatkozat	15/d
Gálospetri lelkészi és kántortanítói díjlevele	83
György Endre halála felett részvétnyilvánítás	15/a
Hibásan szavazott, vagy szavazatot nem küldött egyházközségek névsora	4/b és 5/b
Hittanhallgatók külföldi stipendiuma	10
Ideiglenesen alkalmazott kerületi tisztviselőkről Püspök ur jelent	18/f
Ifjúsági bibliakörök konferenciái	72
Ifjúsági bibliakörök szerveztessenek középiskoláink mellett	75
Iratérjesztés szervezése	66
Jorga Miklós egyetemi tanár szabadegyetemén, Valeni de Munte-ban tanítóinknak kedvezményes helyet biztosítson	58
Kerületi hivatalos lapot minden gyülekezet járattani köteles	31
Kétnyelvű anyakönyvi kivonatok készíttessenek	32
Királydaróci felekezeti iskola ügye	61
Kisperegi tanítóinkat a csendőr tetlegesen bántalmazta	65
Klein K. Oszkár harangöntővel szerződést köt kerületünk	76
Konfirmáció tárgyában egyházmegyék véleményyt adjanak	68
Konrád Géza halála felett részvétnyilatkozat	15/c
Köröskisjenői áll. iskolában nincs magyar sectia	62
Községi taxák az egyházközségeket is terhelik	78
Közgyűlés megnyitása	1
Közgyűlésről távolmaradtak	2
Közgyűlés megalakulása	6
Közgyűlési jegyzőkönyvek kinyomatása	30
Kulturadó-pénztár jelentése	38
Legációra vonatkozó rendelkezések	27
Legfelsőfoku egyházi bíróság tagjai	25
Lelkészi államsegélyről miniszteri rendeletek	9
Lelkészek kongruájából mikor tarthatók vissza a be nem fizetett járulékok	24
Lévitaképesítő-bizottságot közgyűlésünk nem alakít	28/b
Lugos ingatlanvásárlása	80
Lugos kölcsönügye	79
Magyar evangélikus egyházak üdvözlése	14
Magyarremete 1927 szept. 1-én jelentse, hogy az oltani áll. iskolába neveztetett-é ki ref. tanító	60
Megyeri Gyula tanító fegyelmi ügye	91
Nagyszalontai esperes véleményyt adjon Kilin Sándor lévitasága tárgyában	28/a

Nagyszalontai ref. fiuinternátus költségvetést és ügyviteli szabályzatot készítsen	50
Nagyszalonta vagyonmegosztási ügye	77
Nagyszentmiklós missziói segélyt kap	69
Nagyvárad református polgári leányiskola 1926—27. évi állapota	47
Nagyvárad református polgári leányiskolában a miniszter ur a vizsgadíjakat mérsékelje	48
Nagyvárad ref. leányinternátus rendtartása új szövegezés végett visszaadatik	51
Nagyvárad református Leánynevelő-intézet vagyona a nagyvárad ref. egyházközségnek adatik át	52
Nagyvárad ref. leánynevelő-intézet fenntartói közül az ér- melléki egyházmegye kilépett	53
Nagyvárad ref. internátus 1926—27. évi költségvetése	54
Nagyvárad református Tanítónőképző-intézet újból megnyi- tása érdekében miniszterhez felterjesztés	55
Nagyvárad református leánynevelő-intézet igazgatótanácsi rendtartásának módosítása	56
Nagyvárad ref. leánynevelő-intézet 1926. évi zárszámadása	57
Nagy Gábor és társai panasza	93
Nyiri János és neje (Hegyközszentmiklós) alapítványa	86
Nyugdíj-intézeti Alapszabály módosítása	39
Nyugdíjintézetből segélyt nyert özvegyek és árvák	40
Nyugdíjintézetbe a jogosított tagok belépése	41
Orsovai protestáns egyházközség ügyében bizottság küldetett ki	81
Országos nemzeti ünnepek megállapítása tárgyában belügy- miniszter intézkedik	7
Presbyteri Világszövetség konferenciájára püspök és fő- gondnok urak küldetnek ki	13
Pusztajlaki második iskola ügye	82
Püspök ur jelentése az iskolák 1926—27. évi állapotáról	43
Püspöki elbocsátólevéllel vehetők át a más egyházkerületből jövő lelkészek	11
Stóla megállapítása	29
Szabolcska Mihály egyh.-kerületi tanácsbirónak megválasztott	4/a
Szatmári református főgimnázium érdekében tett intézkedések	44
Szatmári református főgimnázium igazgatótanácsának felter- jesztése a nyilvánossági jog tárgyában	45
Szatmári református főgimnázium internátusa működési en- gedélyt szerezzen be	49

Szalmári református felsőleány és kereskedelmi iskolára vonatkozó intézkedések	46
Szórványok segélyezése tárgyában egyházmegyék javaslatot adjanak	69
Szőke Lajos presbyter fegyelmi ügye	90
Szabó Károly lelkész fegyelmi ügye	88
Tarnóczy Lajos volt esperes fegyelmi ügye	89
Theológiai ifjak segélyezése	33 a, 33 b
Tanár- és tanítóképviselők választása elrendeltetik	26
Tanárok és tanítók fizetésének megállapítása	37
Tanítónövendékek segélyezése	33 c 33/d
Tankönyvkiadó-bizottság jelentése	42
Tanügyi tanácsos beadványa	19
Taxák kivetési alapja	23
Vándortanítóság létesítésével később foglalkozik kerületünk	59
Váradless lelkészének segélyt kér	74
Ifj. Vargha László ideiglenes egyházkerületi pénztárnok jutalmazása	18 c
Vásáros Bunyaszegszárdhoz csatoltatott	35
Zsinati tagok megválasztásának elrendelése	16

